

LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK
WESTERN UUSIMAA RESCUE DEPARTMENT

24.9.2026

Ehdotus: Pelastustoimen palvelutasopäätös

Voimassa: 1.1.2027–31.12.2030

Käsitelty: Aluehallitus 21.9.2026 § 177

Hyväksytty: Aluevaltuusto 6.10.2026 § XX

Tiivistelmä

Länsi-Uudenmaan pelastustoimen palvelutasopäätös 2027–2030 on hyvinvointialueen pelastustoimea ohjaava lakisääteinen asiakirja, jossa määritellään pelastustoimen palvelujen taso, järjestäminen sekä toiminnan kehittämisen tavoitteet. Palvelutasopäätös perustuu lainsäädäntöön, valtakunnallisiin tavoitteisiin, Uudenmaan pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiaan. Se toimii hyvinvointialueen pelastustoimen talouden ja investointien suunnittelun perustana.

Palvelutasopäätöksessä kuvataan, miten Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos järjestää lakisääteiset palvelunsa hyvinvointialueella. Päätös kattaa onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen tehtävät sekä muut pelastuslaitokselle lainsäädännössä osoitetut tehtävät. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja osana Uudenmaan yhteistä ensihoitojärjestelmää erillisen sopimuksen ja HUS-yhtymän ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Tavoitteena on turvata alueen asukkaille yhdenvertaiset, laadukkaat, vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella, jotta länsi-uusimaalaiset voivat hyvin.

Palvelutasokauden keskeisiksi painopisteiksi on määritelty onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuuden vahvistaminen, pelastustoiminnan toimintavalmiuden kehittäminen sekä väestönsuojelun ja varautumisen parantaminen alueella. Tavoitteita edistetään kehittämällä turvallisuusviestintää, valvontaa, viranomaisyhteistyötä, tiedolla johtamista ja digitalisaation hyödyntämistä sekä varmistamalla henkilöstön ja sopimuspäloikuntien osaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Samalla vahvistetaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista, johtamista, tilannekuvaa ja asukkaiden omatoimista varautumista.

Koko organisaatiota läpileikkaavia kehittämisteemoja palvelutasokaudelle ovat tiedolla johtamisen kehittäminen, henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhteistyörakenteiden vahvistaminen niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Lisäksi palvelutasokauden aikana toteutetaan merkittäviä toimitilahankkeita sekä vahvistetaan hyvinvointialueen yhteistä tilanne- ja johtokeskustoimintaa. Tavoitteiden toteutumista tullaan seuraamaan osana hyvinvointialueen johtamis- ja raportointijärjestelmiä.

Sisällys

Tiivistelmä	1
Lyhenne- ja käsiteluettelo	4
Johdanto.....	5
1 Keskeiset linjaukset	8
1.1 Painopisteet ja strategiset päämäärät	8
1.2 Tarpeen, määrän ja laadun määrittäminen	11
1.3 Tuottamistavan valinta	11
1.4 Tuottamisen ohjaus ja valvonta	13
1.5 Jatkuvan riskien hallinnan menetelmät.....	14
1.6 Tuottamisen järjestelyt häiriötilanteissa	15
1.7 Tuottamisen järjestelyt poikkeusoloissa	15
2 Päättävän palvelutasopäätöskauden arviointi.....	18
2.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta	20
2.2 Pelastustoiminta	21
2.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat.....	22
2.4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta	23
2.5 Väestönsuojeluun varautuminen	24
2.6 Kustannusvaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet	24
3 Riskianalyysin tulokset ja johtopäätökset	26
4 Palvelutasoa koskevat päätökset palveluittain	32
4.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta	32
4.1.1 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä	32
4.1.2 Palontutkinta	37
4.1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä	38
4.1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta	42
4.1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen järjestämisen varmistaminen	44
4.1.6 Valvontatehtävät	45
4.1.7 Valmiuden tarkastaminen	47
4.2 Pelastustoiminta	48
4.2.1 Väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä	48
4.2.2 Pelastustoiminta	49
4.2.3 Pelastustoiminnan johtaminen.....	57
4.2.4 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien palveluiden asianmukaisen järjestämisen varmistaminen.....	58
4.2.5 Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille	58
4.2.6 Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon	60

4.3	Pelastustoiminnan suunnitelmat.....	61
4.3.1	Hälytysohje	61
4.3.2	Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma	62
4.3.3	Yhteistyösuunnitelmat.....	63
4.3.4	Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat	64
4.3.5	Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat	66
4.4	Pelastustoiminnan vapaaehtoistoiminta	67
4.4.1	Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa	67
4.4.2	Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen	68
4.4.3	Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset ...	68
4.4.4	Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus	69
4.5	Pelastustoimen viranomaisten vastuulla oleva väestönsuojeluun varautuminen	70
4.5.1	Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu	70
4.5.2	Väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen ..	71
4.5.3	Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio	71
4.5.4	Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen	72
4.5.5	Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustarve	72
4.5.6	Poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen	72
4.5.7	Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö	73
4.6	Ensihoitopalvelu	74
5	Kehittämissuunnitelma	77
5.1	Perustoiminnan vahvistaminen	77
5.2	Kehittämisteemat	79

Lyhenne- ja käsiteluettelo

CBRNE	Kemialliset aineet (C), biologiset taudinaiheuttajat (B), radioaktiiviset aineet (R), ydinräjähteet (N) ja räjähteet (E)
Ensihoitopalvelu	Ensihoitopalvelu vastaa äkillisesti sairastuneiden ja loukkaantuneiden potilaiden hoidon tarpeen arvioinnista sekä kiireellisen hoidon antamisesta ensisijaisesti terveydenhuollon toimipisteiden ulkopuolella. Tarvittaessa ensihoitopalvelu huolehtii potilaan kuljettamisesta tarkoituksenmukaiseen hoitopaikkaan sekä sellaisista hoitolaitosten välisistä siirroista, joiden aikana potilas tarvitsee jatkuvaa seurantaa tai vaativaa hoitoa.
HIKLU	Helsingin kaupungin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistoimintasopimuksen pohjalta muodostettu yhteistoimintarakenne
HNS	Host Nation Support, eli pelastustoimen tehtävän isäntämaan tukitoiminnot
HUS	HUS-yhtymä, eli Helsingin kaupungin ja muun Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvointialuelain mukainen hyvinvointiyhtymä
Järso	HUS-järjestämissopimus eli Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi
OKA	Pelastustoimen yhteinen osaamisenkartoitusmalli (sis. osaamisenkartoitusmallit, arviointikriteerit ja osaamistasot päivystävän päällikön ja päivystävän palomestarin johtamistasoille sekä tilannekeskustoimintaan)
TUVE	Julkisen hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta annetun lain mukainen valtion omistuksessa ja hallinnassa oleva sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa tarkoitettu viranomaisverkko, joka täyttää korkean varautumisen ja turvallisuuden vaatimukset siten kuin siitä laissa erikseen säädetään tai lain nojalla määrätään
VAPEPA	Vapaaehtoinen pelastuspalvelu
Virve 2	Viranomaisten laajakaistainen viestintäpalvelu, joka hyödyntää 4G- ja 5G-verkkoja mahdollistaen turvallisen puhe-, data- ja videoviestinnän. Virve 2 korvaa vaiheittain nykyisen Virve-verkon.
UPS	Ulkoinen pelastussuunnitelma

Johdanto

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös on toimintaa ohjaava lakisääteinen asiakirja, joka kuvaa pelastustoimen tuottamistapaa.

Palvelutasopäätöstä ohjaa keskeisesti pelastustoimen järjestämislaki (613/2020) ja sitä edelleen täsmentävä sisäministeriön asetus koskien palvelutasopäätöksen sisältöä (1225/2022). Palvelutasopäätöksen laadinnassa on noudatettu näitä säädöksiä. Säädösten lisäksi palvelutasopäätöksen sisältöjä ohjaavat pelastustoimen kansallisessa strategiassa asetetut päämäärät, tavoitteet ja arvopohja sekä hyvinvointialueen strategia ja arvopohja.

Palvelutasopäätöksessä kuvataan, miten hyvinvointialueen pelastustoimi tuottaa pelastuslain (379/2011) mukaiset palvelut. Palvelutasopäätöksen tarkoituksena ei ole kuvata kaikkia pelastuslaitoksen toimintoja, vaan ainoastaan asiakasrajapinnassa näkyvät palvelut. Palvelutasopäätöksessä kuvataan pelastuslaitoksen tuottamat palvelut sekä esitellään pelastuslain ja sisäministeriön ohjeistusten mukaisesti edellisen palvelutasopäätöskauden arviointi, kuvataan palveluiden nykytila, määritellään toiminnan tavoitteet, esitellään tunnistetut kehitystarpeet sekä todetaan edellä mainittujen tekijöiden pohjalta muodostettu päätös palvelutasosta.

Pelastuslain mukaisten palveluiden lisäksi palvelutasopäätöksessä kuvataan lyhyesti muuta pelastuslaitoksen toimintaa, jota pelastuslaitos toteuttaa osana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Volyyimiltään merkittävää toimintaa on ensihoito, joka on Uudenmaan erillislailla (615/2021) säädetty HUS-yhtymän tehtäväksi. Ensihoidon järjestämisestä on sovittu järjestämissopimukseen liittyvällä palvelusopimuksella eli Järso-palvelusopimuksella Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa siten, että Uudellemaalle rakentuu HUS-yhtymän oma, pelastuslaitosten ja yksityisten palveluntuottajien muodostama yhteneväinen toiminnallinen kokonaisuus. Ensihoidon palvelutasosta päättää HUS-yhtymä.

Palvelutasopäätöstä on valmisteltu hyvinvointialueen strategisen ohjauksen alaisuudessa. Pelastustoimen palvelutasopäätös perustuu Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissa tunnistettuihin uhkiin ja riskeihin. Pelastustoimen palvelutasopäätöksen sisältämät strategiset linjaukset koskevat hyvinvointialueen asukkaita, yrityksiä ja yhteisöjä. Palvelutasopäätöksen laadinnan sekä kirjausten

lähtökohtana on asiakasnäkökulma, ja keskiössä ovat asiakkaalle tuotettavat ja näkyvät palvelut.

Palvelutasopäätöksen valmisteluprosessin aikana on kuultu palvelutasopäätöksen kannalta keskeisimpiä sidosryhmiä. Hyvinvointialueen asiakkaita ja pelastustoimen sidosryhmiä, kuten kuntia ja muita pelastuslaitoksia, on kuultu osallisuuskyselyiden kautta. Lisäksi valmistelun yhteydessä on kartoitettu sekä pelastuslaitoksen henkilöstön että hyvinvointialueen muun henkilöstön näkemyksiä osallisuuskyselyiden kautta. Henkilöstö korosti vastauksissaan erityisesti riittävän resursoinnin ja työhyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden tärkeyttä palvelutasopäätöskaudella.

Palvelutasopäätöksen luonnos on ollut lausuttavana lupa- ja valvontavirastossa, alueen kunnissa, naapuripelastuslaitoksilla sekä muilla sidosryhmillä. Lausuntoja pyydettiin lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta. Myös hyvinvointialueen asiakkailta ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus antaa lausuntonsa samassa yhteydessä. Varsinaisia lausuntoja saatiin 12 kappaletta, joista puolet olivat alueen kunnilta. Lausunnot tukivat asetettuja tavoitteita ja erityisesti yhteistoiminnan tarpeiden tunnistamista. Lausuntojen perusteella tarkastettiin ja muokattiin joitain kirjauksia erityisesti onnettomuuksien ehkäisyn ja varautumisen osalta.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen toimeenpanoa ohjataan tuotantosuunnitelmalla, jonka laatiminen on osa hyvinvointialueen vuosittaista taloussuunnitteluprosessia. Tuotantosuunnitelma sisältää vuosittaiset tavoitteet, toimenpiteet ja tarvittavat resurssimuutokset tarkemmalla tasolla. Toimitilahankkeita ohjaavat hyvinvointialueen palvelujen verkoston strategiset linjaukset sekä niistä johdettu toimitilaohjelma.

Palvelutason toteutumista arvioidaan hyvinvointialueella osana omavalvontaa pelastustoimen järjestämislain mukaisesti. Omavalvonnalla varmistetaan tehtävien lainmukainen hoitaminen, pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Omavalvontaa toteutetaan osana palvelujen järjestämistä ja tuottamista. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet julkaistaan julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla huomioiden julkisuuslain (621/1999) mukaiset salassapitosäännökset.

Viranomaisvalvontaa varten hyvinvointialue antaa sisäministeriölle ja lupa- ja valvontavirastolle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä pelastustoimen järjestämislain mukaisen selvityksen pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan. Selvityksessä on kuvattava ja arvioitava, miten pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet sekä mahdolliset sisäministeriön antamat toimenpidesuosituksot on otettu huomioon hyvinvointialueella. Palvelujen ja talouden tilaa seurataan myös kuukausittain osana hyvinvointialueen toiminnan ja talouden seurantaa.

Pelastustoimen palvelutasopäätös sisältää julkisuuslain 24.1 § kohdan 8 mukaan salassa pidettävää tietoa (asiakirja sisältää tietoja, jotka koskevat onnettomuuksiin, poikkeusoloihin varautumista ja väestönsuojelua sekä tiedon antaminen niistä voi vahingoittaa tai vaarantaa turvallisuutta, sen kehittämistä, väestönsuojelun toteuttamista tai poikkeusoloihin varautumista). Pelastustoimen palvelutasopäätöksen julkisesta versiosta on poistettu tiettyjä osia julkisuuslain nojalla. Päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa on käytettävissä kokonainen asiakirja.

Palvelutasopäätöksen hyväksyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto.

1 Keskeiset linjaukset

1.1 Painopisteet ja strategiset päämäärät

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen uudistamisen strategian 2026-2029 mukaisesti hyvinvointialueen perustehtävä on, että länsi-uusimaalaiset voivat hyvin. Tämä palvelutasopäätös tukee osaltaan perustehtävän toteutumista. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen toiminnan painopisteiden ja strategisten päämäärien määrittely pohjautuu pelastustoimen valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin (2025–2029), alueelliseen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiaan sekä pelastustoimen arvoihin ja perustehtävään. Strategisten painopisteiden määrittelyssä on lisäksi huomioitu Uudenmaan alueen pelastuslaitosten eli Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten eli HIKLU-pelastuslaitosten riskianalyysin huomioid. Riskianalyysiä kuvataan tarkemmin palvelutasopäätöksen luvussa 3.

Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen päämääränä on toteuttaa pelastustoimen tehtäviä palvelutasopäätöksessä määritellyllä tasolla niin onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen kuin ensihoidon osalta.

Onnettomuuksien ehkäisyn osalta tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa turvallisuutta turvallisuusviestinnän, yhteistyön, valvonnan ja ohjauksen tukemana. Lisäksi tavoitteena on hyödyntää kerättyä tietoa systemaattisemmin onnettomuuksien ehkäisyn toteuttamiseen.

Pelastustoiminnan osalta keskeinen tavoite on toimintavalmiusajan pitäminen tavoitteessa eli riskiruutujen määräämässä ajassa. Lisäksi resurssien tulee olla mitoitettu muuttuvan palvelutarpeen sekä alueellisten uhkien ja riskien mukaan.

Väestönsuojeluun varautumisen osalta tuemme asukkaiden omaa varautumista ja huolehdimme väestönsuojelusta tiiviillä yhteistyöllä. Tämä edellyttää tilojen, välineiden, prosessien, organisatoristen rakenteiden ja yhteistyömallien kehittämistä. Tavoitteena on, että jokainen alueen paloasema kykenee turvaamaan toiminnan jatkuvuuden kaikissa turvallisuustilanteissa.

Ensihoidon osalta tavoitteena on tuottaa ensihoitopalveluja HUS-yhtymän ensihoidon palvelutasopäätöksen ja järjestämissopimuksen mukaisesti.

Lisäksi pelastuslaitos on määritellyt tulevalle palvelutasopäätöskaudelle kolme keskeistä strategista kehittämisteemaa. Nämä kehittämisteemat ovat osa pelastustoimen kehittämissuunnitelmaa ja nämä kuvataan tarkemmin luvussa 5.

Tieto toiminnan keskiössä

- Vahvistamme kykyämme hyödyntää tuotettua tietoa toimintamme johtamisessa ja viestintämme tukena.
- Tukeudumme keskeisiltä osin digitaalisiin apuvälineisiin tiedon analysoinnissa, hyödyntämisessä ja jakamisessa tiedon loppukäyttäjän tarpeet mielessä pitäen.

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

- Nostamme pelastuslaitoksen palveluiden laadun tasoa panostamalla henkilöstön perehdyttämiseen, osaamiseen ja kehitykseen luomalla systemaattisia ura- ja oppimispolkuja.
- Samalla nostamme työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tasoa.

Yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle

- Vahvistamme hyvinvointialueen sisäistä yhteistyötä. Etsimme yhteistyömahdollisuuksia palvelujen välillä esimerkiksi hyödyntämällä ensihoidon, pelastustoimen ja liikkuvia sote-palveluja yhtenä kokonaisuutena vähentäen turhia käyntejä ja ennaltaehkäisten raskaampien palvelujen käyttöä.
- Toteutamme hyvinvointialueen yhteisen suojatun tilanne- ja johtokeskuksen.
- Vahvistamme yhteistyörakenteita muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Yllä kuvatut tulevan palvelutasopäätöskauden keskeisimmät painopisteet ja strategiset päämäärät on tiivistetty kuvaan 1.

Pelastuslaitoksen toiminnan kulmakivet

Pelastustoiminta

Toimintavalmiusaika on tavoitteessa eli riskiruutujen määräämässä ajassa. Resurssimme ja osaamisemme vastaavat palvelutarvetta sekä alueellisia uhkia ja riskejä.

Onnettomuuksien ehkäisy

Turvallisuus vahvistuu ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän tukemana. Teemme monialaista ja systemaattista yhteistyötä ja kehitämme onnettomuuskehityksen seuranta.

Väestönsuojelu ja varautuminen

Tuemme asukkaiden varautumista ja huolehdimme väestönsuojelusta tiiviillä yhteistyöllä ja vahvalla viestinnällä. Osaamistasomme ja toimintatapamme vastaavat toimintaympäristön tarpeisiin.

Ensihoito

Tuotamme ensihoitopalveluja HUSin ensihoidon palvelutasopäätöksen ja järjestämissopimuksen mukaisesti. Kehitämme ensihoidon, pelastustoimen ja kotiin vietävien palvelujen välistä yhteistyötä.

Miten uudistamme palvelujärjestelmäämme asiakaslähtöiseksi yhdessä?

Tieto toiminnan keskiössä

Vahvistamme kykyämme hyödyntää tuottamaamme tietoa toimintamme johtamisessa ja viestintämme tukena. Tukeudumme relevanteilta osin digitaalisiin apuvälineisiin tiedon analysoinnissa, hyödyntämisessä ja jakamisessa tiedon loppukäyttäjän tarpeet mielessä pitäen.

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Nostamme pelastuslaitoksen palveluiden laadun tasoa panostamalla henkilöstön perehdyttämiseen, osaamiseen ja kehitykseen luomalla systemaattisia ura- ja oppimispolkuja. Samalla nostamme työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tasoa.

Yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle

Vahvistamme hyvinvointialueen sisäistä yhteistyötä ja etsimme yhteistyömahdollisuuksia palvelujen välillä tavoitteenamme vähentää turhia käyntejä ja ennaltaehkäisten raskaampien palvelujen käyttöä. Tuemme hyvinvointialueen tilanne- ja johtokeskuksen toiminnan toteutumista kaikissa olosuhteissa. Vahvistamme yhteistyörakenteita muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Kuva 1: Pelastuslaitoksen toiminnan kulmakivet 2027–2030

1.2 Tarpeen, määrän ja laadun määrittäminen

Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 7 § säädetään, että hyvinvointialue vastaa järjestämiensä palveluidensa tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä.

Palvelutasopäätöstä koskevan sisäministeriön asetuksen (1225/2022) 4.1 § mukaisesti pelastustoimen tulee määritellä palvelutasopäätöksessään palveluidensa tarve, määrä ja laatu.

Pelastuslaitoksen tuottamien palveluiden tarve ja määrä perustuvat olemassa olevaan lainsäädäntöön. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluiden tarpeen, määrän ja laadun määrittelyn perustana on pelastustoimen toimintaa säätelevä lainsäädäntö Pelastustoimen järjestämislaki (613/2021), sisäministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta (213/2022) sekä voimassa oleva pelastuslaki (379/2011).

Pelastuslaitoksen palveluiden kokonaisuus on mitoitettu niin, että vaatimusten mukaiset palvelut kyetään tuottamaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Lainsäädäntö asettaa minimivaatimuksen pelastuslaitoksen välttämättömien palveluiden tuottamiselle. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos mitoittaa palvelujaan pelastustoimen riskianalyysin pohjalta. Pelastustoimen riskianalyysissä on huomioitu myös kansallinen ja alueellinen riskiarvio. Riskiarvio on sisällytetty osaksi palvelutasopäätösprosessia, ja palvelutasopäätös toimii yhtenä pelastuslaitoksen palveluiden tarvetta, määrää ja laatua ohjaavana asiakirjana. Palvelutasopäätöksen sisältö kuvaa pelastuslaitoksen asiakkaalle kohdennettuja palveluja. Riskianalyysin kokonaisuutta kuvataan tarkemmin luvussa 3.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioidaan asianmukaisesti osana palvelutuotantoa sekä viestintää. Alueen ruotsinkieliset asiakkaat huomioidaan kielilain (423/2003) mukaisesti. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tarjoaa mahdollisuuden asioida ja tulla kuulluksi ruotsin kielellä. Muiden kuin suomen- ja ruotsinkielisten kasvava määrä alueella on huomioitu ja pelastuslaitoksen palvelukokonaisuutta suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa monikielisten palveluiden huomioimiseksi.

1.3 Tuottamistavan valinta

Hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 4 § mukaisesti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue päättää hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 § mukaisesti järjestettävien

palveluiden ja muiden toimenpiteiden tuottamistavasta alueellaan. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on päättänyt pelastustoimen järjestämisestä alueellaan seuraavaa (Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosääntö 27.5.2025, voimaan 1.1.2026):

- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastustoimen tehtäväalaa kuuluvien palveluiden järjestämisestä sekä omasta tuotannosta ja lainsäädännössä pelastuslaitokselle säädetyistä tehtävistä sekä sopimusten mukaisesti ensihoitopalveluista.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Länsi-Uudenmaan alueella pelastuslain 27 §:n mukaisesti

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä;
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Lisäksi Länsi- Uudenmaan pelastuslaitos:

- 1) tuottaa alueellaan ensihoitopalveluun kuuluvia palveluja siten kuin hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän kanssa on sovittu (ensihoitopalvelu on järjestetty HUS-järjestämissopimuksen ja siihen liittyvän palvelusopimuksen mukaisesti);
- 2) osallistuu 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon;
- 3) huolehtii muistakin muussa laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on sopinut erillisin palokuntakohtaisin sopimuksin yhteistoiminnasta alueensa sopimuspalokuntien kanssa.

Sopimuspalokuntayhteistyö ja palokuntakoulutukset kuvataan

palvelutasopäätöksen 4. luvussa. Myös muiden yhteisöjen ja viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö palvelujen tuottamisessa kuvataan palvelutasopäätöksen 4. luvussa.

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja palvelualuejohtajana. Pelastusjohtaja toimii pelastuslain 26.2 §:n mukaisena pelastuslaitoksen ylimpänä viranhaltijana.

1.4 Tuottamisen ohjaus ja valvonta

Pelastuslaitos toimii hyvinvointialueen sisäisen valvonnan periaattein, jotka on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännössä. Hallintosäännön mukaan sisäiseen valvontaan kuuluvat muun muassa sisäinen tarkastus, riskienhallinta, vaatimuksen mukaisuus, hyvä hallintotapa sekä omavalvonta. Omavalvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, joka tähtää palveluiden laadun ja palvelutasovaatimusten täyttymiseen.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ohjaa ja valvoo palvelujen tuottamista seuraamalla ja analysoimalla palvelujen tarvetta, määrää ja laatua. Ohjauksessa ja valvonnassa huomioidaan valtakunnalliset raportointivelvoitteet sekä sisäisestä toiminnasta saatavat syötteet. Valtakunnallisena raportointivelvoitteena on antaa lupa- ja valvontavirastolle sekä sisäministeriölle vuosittain selvitys hyvinvointialueen pelastustoimen palveluiden ja talouden tilasta. Vuotuiseen selvitykseen pohjautuva lupa- ja valvontaviraston asiantuntija-arvio analysoidaan, jonka jälkeen palveluiden määrää, tuottamistapaa tai laatua päivitetään tarvittaessa. Pelastuslaitoksen palveluiden saatavuutta ja niihin varautumista verrataan alueen palvelutarpeeseen. Lisäksi tehdään vertailua hyvinvointialueiden välillä.

Hyvinvointialueen pelastuslaitos seuraa palveluiden saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta ja tuottavuutta pelastuslaitoksen omavalvonnan toimenpitein. Omavalvonnasta on laadittu erillinen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma, joka määrittää ja ohjaa palvelujen omavalvontaa. Omavalvonta tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä sekä riskien tunnistamista. Toimivalla omavalvonnalla varmistetaan ja parannetaan palveluiden laatua. Omavalvonnan tavoitteena on arvioida järjestelmällisesti palvelutuotantoa ja kehittää palveluja asiakasnäkökulma huomioiden. Jos omavalvonnassa havaitaan puutteita tai poikkeamia, ne analysoidaan pelastuslaitoksella sisäisesti, minkä

jälkeen palveluiden määrää ja tuottamistapaa päivitetään sekä laatua kehitetään tarvittaessa.

Asiakasnäkökulma huomioidaan keräämällä palautetta asiakkailta ja asukkailta useita kanavia käyttäen. Palautekanavista saatavaa tietoa hyödynnetään analysoidessa palveluiden tarvetta, määrää ja laatua. Palautekanavina toimivat hyvinvointialueen asiakaspalautejärjestelmä ja sosiaalisen median palvelut. Lisäksi palautekanavana toimii suora asiakaskontakti asiakkaan antaessa palautetta suoraan pelastuslaitoksen henkilöstölle. Saatu palaute käsitellään ja analysoidaan, jonka jälkeen päätetään, onko palautteen perusteella tarvetta muuttaa tai kehittää palveluja.

1.5 Jatkuvan riskien hallinnan menetelmät

Hyvinvointialueen valmius- ja turvallisuuslautakunta seuraa ja arvioi hyvinvointialueen riskienhallintaa, pelastustoimea sekä palvelujärjestelmän toimivuutta turvallisuuskäsitelmästä hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti. Hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat hallintosäännön mukaisesti.

Pelastuslaitos ylläpitää omaa paikallista tilannekuvaa Länsi-Uudenmaan alueella yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Paikallista riskitasoa seurataan pelastuslaitoksen ylläpitämän tilannekuvan avulla, ja sen merkittäviin muutoksiin reagoidaan pelastuslaitoksen sisäisesti. Pelastuslaitos analysoi tilanteen, päättää riskienhallintakeinoista ja niiden seurannasta.

Pelastuslaitoksen omavalvonta on kuvattu omavalvontaohjelmassa. Siinä kerrotaan muun muassa kuinka toimintaympäristössä tapahtuvat riskien ja uhkien muutokset tai palveluiden epätarkoituksenmukaisuudesta tehdyt havainnot käsitellään, kuinka tarvittavista toimista päätetään ja kuinka ne viedään käytännön toimenpiteiksi.

Pelastustoimea koskettavaa kansallisen tason riskiarvioita ylläpitää sisäministeriö.

Laajemmissa häiriötilanteissa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tekee omaa aktiivista tilanneseurantaa sekä ylläpitää tilannekuvaa. Pelastuslaitoksen toimintaa valvovien sekä ohjaavien vastuuviranomaisten (sisäministeriö sekä lupa- ja valvontavirasto) ohjeet ja suositukset otetaan huomioon.

1.6 Tuottamisen järjestelyt häiriötilanteissa

Kokonaisturvallisuuden sanaston (Kokonaisturvallisuuden sanasto 2017, s. 60) mukaan häiriötilanteella tarkoitetaan uhkaa tai tapahtumaa, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä, ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää. Häiriötilanteita voivat olla esimerkiksi vakavat luonnononnettomuudet, kuten myrsky tuhot ja vedenpinnan äkillinen nousu. Myös ihmisen toiminnasta saattaa aiheutua häiriötilanteita, kuten mellakka ja terrorismi. Häiriötilanteita voi esiintyä sekä normaali- että poikkeusoloissa. Häiriötilanne voi koskea koko valtakuntaa tai olla alueellinen tai paikallinen. Häiriötilanne voi myös liittyä ainoastaan johonkin yksittäiseen toimintoon.

Häiriötilanteisiin varautuminen on osa pelastustoimen normaalia toimintaa ja varautumista. Varautuminen perustuu riskiarvioihin ja niiden pohjalta tehtäviin suunnitelmiin. Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissä on huomioitu kansallisen ja Uudenmaan alueellisen riskiarvion sekä pelastustoimen valtakunnalliset skenaariot. Näiden pohjalta laadittu häiriötilanneanalyysi toimii pelastuslaitoksen häiriötilanteiden toiminnan suunnittelun perusteena.

Häiriötilanteisiin vastataan pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen kuvatuin palveluin ja tarvittaessa palveluja priorisoiden ja kohdentaen. Vakavan häiriötilanteen vallitessa palvelutasopäätöksestä voidaan poiketa, mikäli se on tarpeen tehtävien priorisoinnin vuoksi ja mikäli palvelutason ylläpitäminen joillain osa-alueilla on muutoin käytännössä mahdotonta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan päätöksen poikkeamisesta tekee hyvinvointialuejohtaja tai pelastusjohtaja. Lisäksi aluehallitus voi vahvistaa hyvinvointialuejohtajan ja pelastusjohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määrääjäksi yli yhden kuukauden kestävässä vakavassa häiriötilanteessa hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti välttämättömän syyn takia. Päätösten vaikutuksia seurataan pelastuslaitoksen johtoryhmässä. Pelastuslaitos tuottaa palvelujaan häiriö- ja poikkeusoloissa palvelutasopäätöksen mukaisesti, ellei edellä mainituin ehdoin toisin päätetä.

1.7 Tuottamisen järjestelyt poikkeusoloissa

Poikkeusolot määritellään valmiuslaissa (1553/2011). Poikkeusolot ovat tilanteita, joissa otetaan käyttöön tarvittaessa valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia.

Valmiuslaki voi olla käytössä osittain, kuten koronapandemian aikana tai laajemmin esimerkiksi sotatilanteessa.

Valmiuslain 12 § mukaisesti pelastuslaitoksen tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa. Pelastuslain 2 § mukaan pelastuslain mukainen toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa. Lisäksi pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 6 § mukaisesti palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa. Pelastuslain (379/2011) 32 § mukaisesti olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava kiireellisyys- ja tärkeysjärjestykseen.

Tehtävien priorisoinnin lisäksi valmiuslain käyttöönoton yhteydessä pelastustoimelle saattaa tulla lisätehtäviä normaaliolojen palveluiden lisäksi. Tällaisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi väestönsuojeluun liittyvät tehtävät, jos väestönsuojeluun liittyviä valmiuslain pykälää otetaan käyttöön.

Pelastustoimi huolehtii poikkeusoloissakin tehtäviensä mahdollisimman hyvästä hoitamisesta ja tarjoaa palvelutasopäätöksen mukaiset palvelut, ellei tarvetta palvelujen priorisoinnille ja muutoksille ilmene.

Poikkeusoloissa on mahdollista, että tilanteesta aiheutuu välttämättömiä muutostarpeita pelastuslaitoksen palvelutuotannon järjestämiselle ja kohdentamiselle. Muutoksia voi kohdistua palveluihin esimerkiksi palveluiden kiireellisyys- ja tärkeysjärjestykseen laittamisen vuoksi, jolloin osa normaaliaikojen tehtävistä voidaan hoitaa viiveellä tai jättää kokonaan hoitamatta. Pelastuslaitoksen toiminnan suunnittelu poikkeusoloja varten perustuu häiriötilanneanalyysiin ja sodan ajan uhkien arviointiin. Suunnitelmia tehdään palvelukohtaisesti skenaarioihin pohjautuen.

Palvelujen muutostarpeiden arviointi edellyttää poikkeusoloissa jatkuvaa riskien arviointia, tilannekuvan ylläpitoa sekä päätösten vaikutusten seurantaa.

Poikkeusoloissa pelastusviranomaisen toimii tiiviissä yhteistyössä tehtäviään hoitavien vastuuviranomaisten kanssa. Poikkeusolojen vallitessa palvelutasopäätöksestä voidaan poiketa, mikäli se on tarpeen tehtävien priorisoinnin vuoksi tai mikäli palvelutason ylläpitäminen joillain osa-alueilla on käytännössä mahdotonta.

Päätöksen poikkeamisesta tekee pelastusjohtaja. Lisäksi aluehallitus voi vahvistaa pelastusjohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määrääjäksi yli yhden kuukauden kestävässä vakavassa häiriötilanteessa sekä poikkeusoloissa hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti välttämättömän syyn takia. Päätösten vaikutuksia seurataan pelastuslaitoksen johtoryhmässä.

Pelastuslaitos tuottaa palvelujaan poikkeusoloissa palvelutasopäätöksen mukaisesti, ellei edellä mainituin ehdoin toisin päätetä.

2 Päättävän palvelutasopäätöskauden arviointi

Palvelutasopäätöksen tulee sisältää hyvinvointialueen arvio ja johtopäätökset päätettyjen konkreettisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä kehittämissuunnitelman toteutumisesta palvelutasopäätösasetuksen 5 § mukaisesti. Arvioinnissa on hyödynnetty hyvinvointialueen pelastustoimen aluehallintovirastolle (vuoden 2026 alusta Lupa- ja valvontavirastolle), sisäministeriölle toimitettua talouden ja palvelujen tilan vuotuista selvitystä sekä omavalvontaraportteja.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen edellinen palvelutasopäätös oli laadittu voimassa olevaksi vuosille 2024–2026. Tässä palvelutasopäätöksessä arvioidaan palvelutasokautta vuosilta 2024 ja 2025. Koska arviointi on suoritettu vuoden 2026 aikana, vuoden 2026 arviointia ei näin ollen olla kyetty sisällyttämään tähän arviointiin.

Palvelutasopäätökseen oli kirjattu 21 tavoitetta, jotka jakautuivat viiteen suuntaviivaan. Tavoitteista kymmenen toteutui suunnitelman mukaisesti erinomaisin tuloksin tai pääosin suunnitelman mukaisesti ja hyvin tuloksin. Seitsemässä tavoitteessa oli edistytty kohtalaisesti ja niiden saavuttaminen on todennäköistä, mutta mahdollisesti tapahtuu viiveellä. Neljän tavoitteen kohdalla tavoitteissa edistyminen oli merkittävästi jäljessä suunnitelmasta ja onnistuminen on epävarmaa tai suunnitelman mukaisia toimenpiteitä tavoitteen edistämiseksi ei ollut tehty.

Yllä mainitun viiden suuntaviivan lisäksi palvelutasopäätöksessä eriteltiin kuusi kustannuksiltaan merkittävintä kehittämistavoitetta. Näistä merkittävimmäksi tunnistetuista tavoitteista yksi on edistynyt erinomaisesti. Neljän tavoitteen osalta tavoitteessa edistyminen on merkittävästi jäljessä suunnitelmasta ja onnistuminen on epävarmaa. Yhden tavoitteen osalta kehitystyö on keskeytetty ulkoisten tekijöiden vuoksi.

Kun tarkastellaan kaikkia edeltävän palvelutasopäätöksen palveluita, päätöksiä ja niiden toteutumista, voidaan tunnistaa kaksi kokonaisuutta, joissa on erityisesti kehitytty edellisen palvelutasopäätöskauden aikana:

- Tahti-raportoinnin käyttöönotto on tukenut talouden tunnuslukujen seurantaan, ja osaltaan edistänyt pelastuslaitoksen talouden suunnittelua.

- Palvelutasopäätöskauden aikana on perustettu keskitetty resurssitoimisto. Resurssitoimiston käyttöönotto on tukenut henkilöstösuunnittelua ja mahdollistanut henkilöstön tehokkaamman allokoinnin.

Lisäksi voidaan tunnistaa viisi keskeistä haastetta:

- Toimintavalmius ei ole kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Tähän on vaikuttanut osaltaan paloasemahankkeiden viivästyminen sekä pelastajapula. Pieniä parannuksia on saatu aikaiseksi, mutta kokonaisuudessaan toimintavalmius on heikentynyt.
- Käyttöomaisuuden hallintaa ei ole kyetty kehittämään tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen käyttöomaisuuden hallinnan resurssit ovat vähentyneet, mikä on hidastanut aloitettua kehitystyötä. Tiedolla johtaminen on yleisesti parantunut, mutta se ei vielä ulotu käyttöomaisuuden hallintaan. Toiminta on tällä hetkellä reaktiivista. Tavoitteena on, että toiminta on tulevaisuudessa proaktiivisempaa.
- Pelastuslaitoksen tietohallintaprosessi eivät ole vielä toivotulla tasolla ja niitä tulee jatkossa kehittää. Sujuvat, systemaattiset ja standardoidut tietohallintaprosessit tukevat pelastuslaitoksen päätöksentekoa ja edistävät osaltaan sitä, että päätöksiä tehdään tietoon pohjautuen.
- Tarkastelun perusteella palvelujen laadun ja onnettomuuskehityksen seuranta on kehittynyt, mutta ei täysin tavoitellussa laajuudessa. Seuranta painottuu pääasiassa määrälliseen seurantaan ja laadun seuranta jää vähäiseksi. Laadun käsite ja sen mittaamista edellyttävät mittarit ovat epäselvät, mikä vaikeuttaa suunnitelmallista ja systemaattista laatutyötä. Jotta seurannan pohjalta voidaan tehdä konkreettisia toimenpiteitä ja tunnistettuihin riskeihin voidaan puuttua ennakoivasti, datan ja automaation hyödyntämistä tulee vahvistaa. Tämä edellyttää selkeitä prosessikuvauksia, tarkoituksenmukaisia työkaluja sekä riittäviä resursseja. Lisäksi palvelujen laatua on syytä tarkastella nykyistä vahvemmin henkilöstön osaamisen näkökulmasta.
- Moni pelastuslaitoksen prosessi ja toiminto on henkilösidonainen. Tämä asettaa haasteita toimintojen jatkuvuudelle ja kasvattaa organisaation muutoskykyyn liittyvää riskiä.

Seuraavissa luvuissa kuvataan tavoitteiden laadullista toteutumista palveluittain. Kuutta kustannuksiltaan merkittävimmäksi tunnistettua tavoitetta käsitellään omassa luvussaan.

2.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

Edellisen palvelutasopäätöskauden aikana ohjauksen ja neuvonnan palveluiden saatavuus on ollut kohtuullisella tasolla ja toimintaympäristössä ja palvelutarpeissa tapahtuneisiin muutoksiin on suurelta osin kyetty reagoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan palveluita on kehitetty, mutta kehittämistyötä on jouduttu toteuttamaan vähäisin resurssein suhteessa palvelutarpeeseen. Toiminnan kustannuskehitys on ollut hallittua, mutta paikoin pakon sanelemaa.

Valvontaprosessi on vahvistunut erityisesti pöytäkirjakäytäntöjen ja kuulemismenettelyjen osalta, mikä on tukenut asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Jälkivalvontaa tulee kuitenkin kehittää edelleen. Palvelutasopäätöskauden aikana käyttöön tuleva uusi tietojärjestelmä tulee vaatimaan jälkivalvonnan saattamista järjestelmässä loppuun, minkä odotetaan osin parantavan jälkivalvonnan tasoa. Valtakunnallisesti ohjatun prosessin arvioidaan kuitenkin olevan työläs, mikä heikentää toiminnan tuottavuutta.

Pelastustoiminnan tehtävien jälkeisen arvioinnin katsotaan kehittyneen, ja toimintaa on vahvistanut erityisesti palontutkinnan prosessien kehittyminen. Tulevaisuudessa tavoitteena on luoda vakiintunut pelastustoiminnan arvioinnin toimintamalli, jonka avulla arvioidaan suoritteita, toiminnan tasalaatuisuutta ja onnistumisia sekä tunnistetaan kehittämistarpeita. Toimintamallin luominen ja vakiinnuttaminen edellyttää riittävää resursointia.

Onnettomuuskehityksen seuranta on kehittynyt ja esimerkiksi tahallisten tulipalojen seuranta on vahvistunut. Kehitystä on tukenut kerätyn tiedon parempi hyödyntäminen esimerkiksi Power BI -raportoinnin kautta. Kehityksestä huolimatta onnettomuuskehityksen seurannan tasoa on syytä nostaa tulevaisuudessa ja tiedon hyödyntämistä tulee edelleen vahvistaa suunnitelmallisesti erityisesti resurssien riskiperusteisen kohdentamisen osalta. Mitä nopeammin seurannassa havaittuihin ilmiöihin pystytään reagoimaan, sitä vaikuttavammin resursseja voidaan kohdentaa.

Toimintaa voidaan tukea luomalla prosessikuvauksia ja selkeyttämällä toimintarakenteita.

Sidosryhmäyhteistyötä on kehitetty, ja käytännössä yhteistyö on osoittautunut toimivaksi. Hyvän yhteistyötason ylläpitäminen tulevaisuudessa edellyttää ajan ja henkilöresurssien varaamista toiminnalle. On tärkeää, että sidosryhmäyhteistyö on rakenteellista eikä se saa olla sidottu yksittäisten henkilöiden työpanokseen. Liiallinen henkilösidonaisuus muodostaa riskin sidosryhmäyhteistyön jatkuvuudelle.

Turvallisuusviestinnässä on ollut palvelutasopäätöskaudella resurssihaasteita, mutta kauden loppua kohden tilanne on parantunut. Toimintaa on kehitetty ja tehostettu voimakkaasti paremman tavoittavuuden saavuttamiseksi. Toimintaa on tehostettu myös hyödyntämällä digitalisaatiota, esimerkiksi verkkokoulutuksin. Digitaalisia työkaluja hyödyntämällä voidaan saavuttaa suuria asiakasryhmiä yhdellä kertaa. Sopimuspalokuntien kykyä toteuttaa turvallisuusviestintää on tuettu ja niille asetetut tavoitteet on saavutettu.

2.2 Pelastustoiminta

Länsi-Uudenmaan pelastustoiminnan toimintavalmiudelle asetetut vaatimukset ovat kasvaneet palvelutasopäätöskauden aikana, ja kasvun arvioidaan jatkuvan myös tulevana vuosina. Kasvava palvelutarve sekä tunnistetut haasteet kuormittavat toimintaa. Paloasemaverkostoa on kehitetty vastaamaan toimintaympäristön muutoksia kehittämällä paloasemien toimintaa esimerkiksi parantamalla hälytysvaloja ja ajoneuvojen sijoittelua. Kuitenkin erityisesti Espoon alueella paloasemahankkeiden viivästykset ovat vaikeuttaneet riittävän toimintavalmiuden ylläpitämistä. Toiminnan ja suorituskyvyn kehittämistä ovat rajoittaneet myös taloudelliset paineet ja henkilöstön saatavuushaasteet. Näiden tekijöiden vuoksi toimintavalmiutta ei ole kyetty ylläpitämään aiemman palvelutasopäätöskauden tasolla. Vuonna 2025 noin joka kymmenennellä kiireellisellä pelastustehtävällä pelastusyksikön tavoitevahvuus ei toteutunut, vaan tehtävä hoidettiin vajaavahvaisella yksiköllä. Vajaavahvaisella yksiköllä toimiminen on heikentänyt työturvallisuutta. Koska tilannetta on pyritty korjaamaan muutamalla hälytysvasteita siten, että vajaavahvaisen yksikön tueksi lähtee toinen pelastusyksikkö, tilanne on aiheuttanut lisäksi alueellisia toimintavalmiuspuutteita. Kokonaisuudessaan ongelmaluonteiset ja pelastuslaitoksen kyky ylläpitää palvelutasoa on heikentynyt.

Haasteisiin on vastattu perustamalla resurssitoimisto, joka on mahdollistanut henkilöstöresurssien aiempaa tehokkaamman käytön. Lisäksi toimintamalleja, joissa eri alueiden resursseja hyödynnetään joustavasti yli alue- ja yksikkörajojen, on otettu käyttöön. Resurssitoimiston ja uusien toimintamallien käyttöönotto on vahvistanut osaamisen hallinnan suunnitelmallisuutta sekä pätevyyksien seuranta. Rakennuspalojen sammuttamiseen liittyvä suorituskky on pääosin riittävä, eikä merkittäviä puutteita ole tunnistettu. Tätä on edesauttanut tehdyt vastemuutokset ja vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien käyttöönotto. Myös sidosryhmäyhteistyö on ollut vahvaa ja tuottanut molemminpuolista hyötyä. Erityisesti HIKLU-tason yhteistyö on kehittynyt merkittävästi ja yhteistyön tueksi on muodostunut selkeitä ja organisaatioiden rakenteisiin juurtuneita toimintamalleja. Muuta yhteistyötä haastaa yhteistyön henkilösidonaisuus. On tärkeää, että yhteistyön jatkuvuus henkilövaihdoksista huolimatta turvataan myös tulevaisuudessa.

Ympäristövahinkojen torjuntaa on kehitetty tiiviissä yhteistyössä naapurialueiden, rajavartiolaitoksen ja Itämeren alueen valtioiden kanssa. Aktiivinen yhteistyö on edesauttanut toiminnan suunnittelua, yhteensopivuutta ja valmiutta. Kehittämistarpeita liittyy edelleen toiminnan tavoitetason määrittelyyn, tehtäviin perehtyneen henkilöstön määrään sekä operatiiviseen logistiikkaan. Uuden teknologian hyödyntäminen on tehostanut operatiivista toimintaa, ja sen avulla esimerkiksi sopimuspalokunnat voivat aloittaa sammutustyön aiempaa nopeammin myös pienemmällä henkilöstömäärällä. Tämä parantaa mahdollisuuksia pelastaa ihmishenkiä ja rajoittaa omaisuusvahinkoja.

Toiminnan kehittämistä on haastanut seurannan ja riittävien mittareiden puute. Määrällinen tiedolla johtaminen on kehittynyt data-analytikkoresurssin myötä, mutta seuranta on edelleen hajanaista eikä se ole systemaattisuudeltaan riittävää. Myös laadullisen tiedon hyödyntämisessä ja mittaamisessa tulee kehittyä. Jotta pelastuslaitoksen toimintaa voidaan kehittää pitkäjänteisesti, tavoiteltu laatutaso tulee määritellä nykyistä selkeämmin ja kehittämistyötä tulee toteuttaa johdonmukaisesti asetettujen tavoitteiden pohjalta.

2.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Pelastustoimintaa koskevat suunnitelmat on laadittu siten, että ne vastaavat Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tarpeita ja perustuvat alueella esiintyvien uhkien sekä niistä aiheutuvien riskien arviointiin pelastustoimen suunnitelma-asetuksen (1363/2018) 2 §:n mukaisesti.

Pelastustoiminnan ohjeet ja suunnitelmat on laadittu huomioiden pelastustoimen suunnitelma-asetuksen 4 § (pelastustoiminnan yleisjärjestelyt) ja 5 § (pelastustoiminta vaativissa tilanteissa). Osa pelastustoiminnan ohjeista on laadittu yhteistyössä muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Pelastuslaitos tekee tiivistä yhteistyötä muiden pelastuslaitosten, viranomaisten ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Yhteistyötä ohjaavat yhteistoimintasopimukset, -muistiot ja muut suunnitelmat ovat ajan tasalla, ja yhteisiä toimintamalleja harjoitellaan säännöllisesti. Suunnitelmien ajantasaisuutta arvioidaan vähintään vuosittain. Suunnitelmien laatiminen, ylläpito ja kehittäminen ovat jatkuvia prosesseja, ja ohjeita päivitetään toimintaympäristön tai sisältövaatimusten muuttuessa.

Suunnitelmat ja ohjeet ovat tällä hetkellä ajan tasalla. Kansallisten ohjeiden viivästyminen on kuitenkin hidastanut pelastustoiminnan ohjeiden ja suunnitelma-arkkitehtuurin viimeistelyä. Kun sisäministeriön ohje pelastustoiminnan johtamisesta valmistuu, yhteistyöalueen suunnitelma avunannosta alueen sisällä sekä HIKLU-alueen johtamisohje voidaan viimeistellä. Suunnitelmien kehittämisellä on parannettu toiminnan vaikuttavuutta ja vahvistettu alueiden välistä yhteistyötä asiakkaiden nopeamman avunsaannin varmistamiseksi.

Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvää toimintaa ohjaa erillinen vuosisuunnitelma, joka tukee suunnitelmien ja harjoitusten ajantasaisuutta. Suunnitelmat on esitelty ja osa henkilöstöstä on saanut niihin liittyvän koulutuksen. Suunnitelmien suunnitelmallista jalkauttamista koko henkilöstölle sekä harjoitusten jälkiarviointia tulee kuitenkin vielä kehittää.

2.4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Sopimuspalokunnat ovat keskeinen osa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutuotantoa. Kuluneen palvelutasopäätöskauden aikana yhteistyö sopimuspalokuntien kanssa on toiminut hyvin. Sopimuspalokuntien kyky tuottaa vaativimpien pelastustehtävien edellyttämää suorituskkyä on viime vuosina heikentynyt. Tilanteeseen on vastattu kehittämällä ja kouluttamalla vaihtoehtoisia toimintamalleja, jotka mahdollistavat toiminnan käynnistämisen myös pienemmällä miehityksellä. Sopimuspalokunnilla on tärkeä rooli myös onnettomuuksien ehkäisyssä ja turvallisuusviestinnän toteuttamisessa.

Sopimuspalokuntahenkilöstön terveystarkastuksiin ja osaamisen ylläpitämiseen liittyvät kehittämistarpeet on tunnistettu. Kehittämistoimenpiteet on käynnistetty,

mutta niiden täysimääräinen toteuttaminen edellyttää merkittävää lisäresursointia tulevana vuosina.

2.5 Väestönsuojeluun varautuminen

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

2.6 Kustannusvaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet

Seuraavat kuusi toimenpidettä ovat olleet kustannusvaikutuksiltaan merkittävimmät.

- Otaniemen paloasemahanke saatetaan loppuun
- Pelastuslaitoksen henkilöstösuunnitelman mukaiset vakanssit täytetään/perustetaan
- Pelastustoimen pitkän aikavälin teknologiahankkeita hyödynnetään tavoitteellisesti
- HIKLU-alueen varaviestiverkko käyttöön otetaan
- HIKLU-alueen yhteinen rauniopelastuskalusto hankitaan ja otetaan käyttöön
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskuksen väistötila- ja laajennushanke.

Otaniemen toimintavalmiushaasteet ovat jatkuneet suunniteltua pidempään väliaikaisen paloaseman viivästymisen vuoksi. Väliaikainen asema saatiin käyttöön vasta tammikuussa 2026, ja myös uuden paloaseman hanke on viivästynyt.

Henkilöstösuunnitelman mukainen resurssien vahvistaminen toteutui vain osittain, mikä johtui pelastajapulasta sekä tiukasta taloustilanteesta.

Pelastustoimen teknologiahankkeita on edistetty, mutta tavoitteisiin nähden kehitys on ollut hidasta. TUVE-siirtymä toteutettiin, mutta käyttöönottojen laatu on vaihdellut ja osa ratkaisuksista on vaatinut korjaavia toimenpiteitä. TUVE-siirtymää on jouduttu osin perumaan. Perutuilta osin on palattu käyttämään hyvinvointialueen verkkoa.

HIKLU-alueen mahdollinen varaviestiverkko on jäädytetty sisäministeriön päätöksellä.

Yhteinen rauniopelastuskaluston hankinta etenee suunnitellusti.

Tilannekeskuksen väistötila- ja laajennushanke on vielä alkuvaiheessa, mutta sen merkitys on tunnistettu ja hankkeelle on osoitettu rahoitus.

3 Riskianalyysin tulokset ja johtopäätökset

Perusteet

Sisäministeriön asetuksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä (1225/2022) 6 §:n mukaan palvelutasopäätöksen tulee perustua ajantasaiseen riskianalyysiin. Palvelutasopäätöksen perustana olevan riskianalyysin tulee sisältää sellaiset toimintaympäristön arvioinnin ja pelastustoimen onnettomuuskehityksen seurannan perusteella tunnistetut keskeiset uhat ja riskit sekä niiden muutokset, joihin pelastustoimen tulee varautua. Riskianalyysiin sisältyvien uhkien arvioinnin tulee kattaa päivittäiset onnettomuudet, häiriötilanteet ja poikkeusolot. Riskianalyysi tulee laatia siten, että sen perusteella pelastustoimen palvelut on mahdollista mitoittaa riskien ja uhkien mukaisesti. Häiriötilanneuhkien arvioinnissa on otettava huomioon kansallisen ja alueellisen riskiarvion tulokset. Poikkeusolojen uhkien arvioinnissa on otettava huomioon valmiuslaissa (1552/2011) määritellyt poikkeusolot. Sodan ajan uhkien arvioinnissa on käytettävä puolustusvoimien pelastusviranomaisille pelastuslain 65 §:n 5 momentin nojalla antamia sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arviointia varten tarvittavia tietoja.

Uudenmaan pelastuslaitosten yhteinen riskianalyysi 2025 on valmisteltu osana Palosuojelurahaston rahoittamaa hanketta, Riskianalyysin kehittäminen tiedolla johtamisen tueksi. Hankkeessa on kehitetty toimintamalleja ja menetelmiä, joita on pilotoitu riskianalyysin päivityksen yhteydessä.

Riskianalyysi sisältää toimintaympäristön kannalta keskeiset tekijät, toimintaympäristössä tapahtuneet ja ennakoitavat muutoskehitykset, ilmiöt ja muutosvoimat, joilla voi olla vaikutusta alueen onnettomuusuhkien kehitykseen. Toimintaympäristön uhkien ja riskien tunnistamisessa tavanomaisten onnettomuuksien osalta on hyödynnetty muun muassa Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastotietokannan tietoja, joiden hyödyntämiseksi hankkeessa on laadittu onnettomuustyyppikohtaisia raportteja sekä riskikortteja.

Onnettomuustilastojen sekä asiantuntija-arvioiden perusteella on tunnistettu onnettomuustyyppikohtaiset riskit, joihin pelastuslaitosten tulee varautua sekä tavanomaisten että laajamittaisten onnettomuuksien näkökulmasta. Erityistä tarkastelua vaativat kohteet on tunnistettu valvonnan kohdetyypikohtaisen riskienarvioinnin perusteella sekä onnettomuusvaikutusten perusteella.

Erityiskohteita on tarkasteltu myös osana onnettomuustyyppikohtaisia skenaarioita paikkatietojärjestelmää hyödyntäen.

Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen riskien tunnistamisessa on hyödynnetty kansallista ja Uudenmaan alueellista riskiarviota sekä pelastustoimen valtakunnallisia skenaarioita. Niiden pohjalta tunnistettujen keskeisten uhkien ja riskien vaikutuksia on arvioitu pelastustoimen näkökulmasta. Lisäksi riskianalyyseissa on arvioitu valmiuslain mukaisten poikkeusolojen uhkien ja riskien vaikutukset palvelutason mitoittamiseen. Sodan ajan uhkien arviointi on laadittu yhteistyössä, huomioiden myös pelastustoiminnan yhteistyöalue. Sodan ajan uhkien arvioinnissa on käytetty puolustusvoimien pelastusviranomaisille pelastuslain 65 §:n 5 momentin nojalla antamia sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arviointia varten tarvittavia tietoja. Pelastuslaitoskohtaiset tarkentavat riskiperusteet on jätetty pois pelastuslaitosten yhteisestä riskianalyyseista.

Länsi-Uudenmaan pelastustoimen toimintaympäristö sekä riskiperusteet noudattavat keskeisesti Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisen riskianalyyseihin perusteita. Länsi-Uudenmaan toimintaympäristössä on sekä tiiviin kaupunkiympäristön erityispiirteitä että harvempaan asuttuja alueita. Lisäksi toimintaympäristössä korostuu erityisesti laaja rannikkoalue sekä riskianalyyseissa tunnistetut erityiskohteet.

Toimintaympäristö

Uudenmaan alue jakautuu pääkaupunkiseudun kasvavaan kaupunkiympäristöön sekä harvempaan asuttuun maaseutuympäristöön. Uudenmaan väestö ja tiivis rakennuskanta on keskittynyt pääkaupunkiseudulle ja sen ympäryskuntiin sekä taajamiin. Uudenmaan toimintaympäristön erityispiirteenä korostuu Suomenlahden laaja rannikko- ja saaristoalue erityisesti kohonneen merellisen ympäristövahinkoriskin näkökulmasta. Uudenmaan väestökehityksessä monimuotoinen väestörakenne, ikääntyvä väestö sekä monikielisyyden lisääntyminen on huomioitava palvelujen mitoittamisessa.

Uusimaa on kansallisesti merkittävä liikenteen solmukohta. Uudellamaalla syntyy kolmannes koko maan liikennesuoritteesta. Pääkaupunkiseutu ja sen ympäryskunnat sijaitsevat pääradan, kehäradan sekä rannikon suuntaisen metroverkon varrella. Liikenteen onnettomuusriskien kannalta Uudenmaan erityispiirteinä korostuvat tiheä maantieverkko, kasvavat liikenne- ja

matkustajamäärät, vaihtelevat keliolosuhteet sekä pääkaupunkiseudun monipuolinen raideliikenteen kehitys. Suomenlahdella sijaitsevat Suomen merkittävimmät rahtisatamat sekä Euroopan vilkkain matkustajasatama. Uusimaa on sekä kansallisesti että kansainvälisesti merkittävä matkailun keskus Helsinki-Vantaan lentoaseman ja vilkkaan matkustajalaivaliikenteen vuoksi.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pelastustoimen toimintaympäristön muutostekijöitä on arvioitu PESTLE-viitekehyksen kautta (poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset, teknologiset, oikeudelliset ja ekologiset näkökulmat). Lisäksi prosessissa on hyödynnetty valtakunnallista ennakkointityötä. Keskeisiä toimintaympäristön muutostekijöitä, jotka tulee huomioida palveluiden suunnittelussa ja mitoittamisessa, ovat väestörakenteen kehitys ja sen vaikutukset erityisesti ikääntyvän väestön asumisturvallisuuteen. Tavanomaisten onnettomuusriskien näkökulmasta asumisen turvallisuuteen vaikuttaa myös teknologian kehitys, uudet energiamuodot sekä ilmatoriskit, kuten tulva- ja myrskyvahingot, sekä niihin varautuminen. Ilmastonmuutoksen aiheuttamista riskeistä Uudellamaalla korostuu etenkin sään ääri-ilmiöiden, kuten myrskyjen, rankkasateiden ja tulvien, lisääntyminen sekä toisaalta kuivuuden aiheuttamat haasteet sekä metsäpalariskin kasvu.

Liikenteen onnettomuusriskeihin vaikuttaa paitsi ilmastonmuutoksen myötä vaihtelevien keliolosuhteiden lisääntyminen, myös liikenteen sähköistyminen, raideliikenteen kehitys, maanalainen liikenne sekä kasvavat liikennemäärät. Myös erilaisten uusien energiamuotojen sekä teknologian kehittyminen muuttaa toimintaympäristöä ja mahdollistaa uusia toimintatapoja. Teknologian avulla voidaan kehittää toimintaympäristön turvallisuutta ja pelastustoimen työturvallisuutta. Samalla teknologiariippuvuus kuitenkin lisää alttiutta häiriötilanteille. Uusien energiamuotojen ja teknologian kehitys on huomioitava myös osaamisen kehittämisessä ja ylläpitämisessä.

Turvallisuusympäristön perustavanlaatuisen ja pitkäkestoisen muutoksen vuoksi erilaisiin häiriötilanteisiin ja myös väestönsuojeluun varautuminen korostuu. Suuronnettomuusriskit, kuten merellinen ympäristövahinkoriski, ovat kasvaneet. Tiedolla johtamisen ja yhteistyön merkitys korostuu myös uhkien havaitsemisessa ja torjunnassa. Toimivat tilannekuva- ja viestiyhteydet on varmistettava kaikissa turvallisuustilanteissa. Pelastustoimella on keskeinen rooli osana

kokonaisturvallisuutta ja luottamusta myös yhteiskunnan kriisinkestävyyden kannalta.

Toimintaympäristön keskeisinä muutostekijöinä vaikuttavat myös pelastustoimen kansallisten rakenteiden kehitys, Suomen talouden tilanne, kaupungistuminen ja polarisaatiokehitys sekä kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen.

Tavanomaiset ja laajamittaiset onnettomuudet

Palvelutason mitoittamiseksi tavanomaiset onnettomuusriskit on tunnistettu sekä tapahtuneiden onnettomuustilastojen että onnettomuusriskikorttien avulla hyödyntämällä alueen toimintaympäristötietoja sekä toimintaympäristön muutostekijöiden vaikutusta onnettomuusriskeihin. Onnettomuustyyppejä on tarkasteltu myös kausittaisten onnettomuusriskien näkökulmasta. Pelastustoimen riskienhallintakeinojen tunnistamiseksi eri onnettomuustyyppejä on tarkasteltu myös kokonaisuuksina suhteessa onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin sekä tarvittaviin pelastustoiminnan suorituskykyihin.

Uudenmaan alueen keskeiset palvelutasoa mitoittavat laajamittaiset onnettomuusriskit on tunnistettu riskianalyysin onnettomuustarkastelujen lisäksi häiriötilanneanalyysin sekä erityiskohteiden tarkastelun perusteella.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

Erityiskohteet ja muut paikalliset riskit

Riskianalyysin perusteella on tunnistettu erityistä tarkastelua vaativia kohteita sekä muita paikkaan sidottuja onnettomuusriskejä. Erityistä tarkastelua vaativat kohteet on tunnistettu valvonnan kohdetyyppikohtaisen riskienarvioinnin perusteella sekä onnettomuuden vaikutusten perusteella. Erityiskohteiden kriteeriksi on tunnistettu seuraavanlaiset kohteet:

- kohteet, joissa onnettomuudella on laajat vaikutukset ihmisille;
- kohteet, joissa onnettomuudella on laajat vaikutukset ympäristölle;
- kohteet, joissa onnettomuudella on laajat vaikutukset omaisuudelle;
- yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet sekä
- pelastustoiminnan kannalta haastavat kohteet.

Kohdetyypit on yksilöity tarkemmin riskianalyyssissa.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

Suuronnettomuudet, häiriötilanteet ja poikkeusolot

Riskianalyyssin suuronnettomuuksien, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen kokonaisuudessa on huomioitu Suomen kansallisen riskiarvion 2023 sekä Uudenmaan alueellisen riskiarvion 2023 mukaiset tilanteet erityisesti pelastustoimen näkökulmasta. Lisäksi häiriötilanneanalyysin osana on huomioitu pelastustoimen valtakunnalliset skenaariot sekä valmiuslain mukaisten poikkeusolojen tilanteet. Lisäksi suuronnettomuusriskejä on tunnistettu osana CBRNE-riskiarviota.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

Johtopäätökset palvelutaso- ja valmiusvalmisteluun

Pelastustoimella on käytettävissään useita erilaisia riskienhallinnan keinoja, joilla toimintaympäristön uhkiin ja riskeihin vastataan. Osa keinoista on ennaltaehkäiseviä ja niillä pyritään ensisijaisesti vähentämään onnettomuuksien lukumäärää sekä varautumaan onnettomuuksiin ja minimoimaan niiden seurausvaikutuksia etukäteen. Osa keinoista on reaktiivisia ja niillä pyritään vähentämään riskien seurausvaikutuksia. Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteillä tuetaan yksittäisten ihmisten, yhteisöjen ja yhteiskunnan toimijoiden omatoimista varautumista sekä parannetaan heidän valmiuksiaan huolehtia ja ottaa vastuuta omasta ja ympäröivän yhteiskunnan turvallisuudesta. Reaktiivisilla keinoilla, kuten pelastustoiminnalla, pyritään siihen, että onnettomuuden sattuessa tilanne saadaan hallintaan ja vahingot saadaan pidettyä mahdollisimman pieninä. Varautumisella varmistetaan pelastustoimen toimintakyky ja tehtävien hoitaminen kaikissa turvallisuustilanteissa. Väestönsuojelulla vastataan erityisesti poikkeusolojen riskeihin. Lisäksi yhteistyöllä muiden viranomaisten, kuntien, sopimuspalo- ja pelastuslaitosten, järjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa edistetään turvallisuutta. Yhteistyötä tehdään niin onnettomuuksien ehkäisyssä, pelastustoiminnassa kuin varautumisessa. Pelastustoimen hallinto-, päätöksenteko- ja tukitoiminnoilla, kuten suunnittelulla, investoinneilla, HR-toiminnoilla, toimitilojen hallinnalla, kaluston-, materiaalien ja varusteiden hankinnalla ja -huollolla, viestinnällä sekä tilannekeskustoiminnalla, on myös merkittävä rooli pelastustoimen palvelujen

tuottamisessa, suorituskyvyn ylläpitämisessä ja toiminnan mahdollistajana. Riskianalyyseissä on eritelty tarkemmin, millä palveluilla ja riskienhallintakeinoilla vastataan eri onnettomuusriskeihin, uhkiin ja häiriötilanteisiin.

Keskeisimpänä keinona, jolla alueen uhkiin ja riskeihin vastataan, on pelastustoimen perustehtävän laadukas hoitaminen ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen. Arjen turvallisuuden edistämiseksi yhteistyö erityisesti ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisturvallisuudessa sekä ilmastonmuutokseen sopeutumistyössä on tärkeää. Ymmärrystä ja osaamista tulee kehittää myös uusien ja kehittyvien energiamuotojen sekä teknologian vaikutuksesta toimintaympäristön riskeihin ja niihin vastaamiseen.

Uudenmaan pelastuslaitosten kannalta pelastustoiminnan valtakunnallisen johtamisjärjestelmän ja Etelä-Suomen pelastustoiminnan yhteistyöalueen toiminnan kehittäminen on tärkeää myös kansallisesti merkittäviin riskeihin vastaamisessa. Yhteistyön vaikuttavuutta voidaan hyödyntää muun muassa erityissuorituskykyjen mitoittamisessa harvinaisempiin, mutta toteutuessaan vakaviin uhkiin vastaamiseksi.

Varautuminen, häiriönsietokyky, jatkuvuudenhallinta ja toiminnan suojaaminen on huomioitava kaikilla tasoilla ja kaikissa turvallisuustilanteissa. Lisäksi on valmistauduttava pelastustoimen uusien tietojärjestelmien käyttöönottoon sekä prosessien kehittämiseen tarvittavat resurssit varmistamalla. Ennakoivaa riskienhallintaa voidaan edistää myös parantamalla riskin tunnistamisen suorituskkyä kehittämällä onnettomuuskehityksen seurannan, palontutkintatiedon sekä tilannekuvatiedon hyödyntämistä ja tiedolla johtamisen käytäntöjä.

4 Palvelutasoa koskevat päätökset palveluittain

4.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

4.1.1 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslain (379/2011) 27 § mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Palveluja tuottavat palotarkastajat ja turvallisuuskouluttajat. Lisäksi koko pelastuslaitoksen henkilöstö tekee turvallisuusviestintää oman toimen ohella. Palveluiden tuottamisen yksityiskohdat tavoitetehtävämäärineen ja voimavaroineen kuvataan tarkemmin onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmassa, joka päivitetään vuosittain.

Pelastustoimelle kuuluva ohjaus

Pelastustoimelle kuuluvaan ohjaukseen sisältyy muun muassa rakentamisen suunnittelun ohjauksen palvelut, poistumisturvallisuusselvitysten laatimisen ohjaus ja arviointi sekä paloturvallisuuslaitteistoihin liittyvän kunnossapidon ohjaaminen ja omatoimisen varautumisen tukeminen.

Asiakasrajapinnassa tapahtuvalla rakentamisen suunnittelun ohjauksella vaikutetaan rakennetun ympäristön turvallisuuteen. Pelastuslaitos toimii asiantuntijana ja ohjaa rakentamisen suunnittelua ulkoisille asiakkaille. Pelastusviranomainen lausuu hankkeista rakennusvalvontaviranomaiselle osana suunnittelukokonaisuutta. Resurssit koostuvat useiden eri yksiköiden moniammatillisesta tiimistä hankkeen laajuuden mukaan. Osaavan henkilöstön saatavuudessa on ollut edellisen palvelutasopäätöskauden aikana haasteita.

Pelastuslaitos ohjaa ja valvoo pelastuslain 18 § mukaisia poistumisturvallisuusselvitysvetäviä kohteita ja arvioi kohteiden toimittamia pelastuslain 19 § mukaisia poistumisturvallisuusselvityksiä pelastuslain 20 § mukaisesti. Poistumisturvallisuusselvitykset ja niiden säännöllinen arviointi ovat keskeinen poistumisturvallisuusselvitysvetävien kohteiden henkilöturvallisuuden

edistämisen väline. Arvioinnin säännöllisyydessä on havaittu puutteita johtuen henkilöstön erityisosaamisvajeesta ja koulutusvelasta.

Paloturvallisuuslaitteistoihin liittyvän kunnossapidon ohjaamisen osalta pelastusviranomainen ohjaa ja neuvoa asiakkaita laitteistojen oikean toiminnan osalta sekä valvonnan että rakentamisen suunnittelun ohjauksen ja turvallisuusviestinnän yhteydessä. Kiinteistöjen monimutkaistuessa myös kohteiden paloteknisten laitteiden vaatimukset lisääntyvät, mikä edellyttää pelastusviranomaiselta jatkuvaa teknisen osaamisen ylläpitämistä. Lisäksi pelastusviranomainen seuraa alueellaan aiheutuneita automaattisten paloilmoittimien hätäkeskukseen välittämiä hälytyksiä, joissa pelastustoimella ei ole ollut tehtävää. Näitä erheellisiä paloilmoituksia pyritään vähentämään aktiivisella neuvonnalla. Pelastusviranomainen antaa tarvittaessa korjauskehotuksen. Toistuvista erheellisistä hälytyksistä pelastuslaitoksella on mahdollisuus laskuttaa asiakasta. Kaikkia laskutuskelpoisia erheellisiä hälytyksiä ei ole pystytty laskuttamaan resurssien riittämättömyyden takia.

Neuvonta

Pelastustoimi tarjoaa neuvontaa alueen asiakkaille päivystävä palotarkastaja - palvelun kautta. Päivystävä palotarkastaja vastaa arkipäivisin asiakkaiden kysymyksiin sekä puhelimitse että sähköpostin kautta. Asiakkaita opastetaan esimerkiksi pelastussuunnitelmien laadinnassa sekä omatoimiseen varautumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Turvallisuusviestintä

Pelastustoimen turvallisuusviestintään sisältyy turvallisuuskoulutukset, osallistuminen erilaisiin yleisötilaisuuksiin ja kampanjoihin sekä sosiaalisen median turvallisuusviestintä ja mediaviestintä. Turvallisuusviestintä on osa kaikkien pelastuslaitoksen työntekijöiden työtehtäviä. Myös sopimuspalokunnat osallistuvat turvallisuusviestinnän toteuttamiseen osana palokuntasopimuksiaan. Turvallisuusviestintää toteutetaan onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman mukaisesti.

Turvallisuusviestintää kohdennetaan elinkaarimallin mukaisiin kohderyhmiin sekä riskiryhmiin ja heidän sidosryhmiinsä. Turvallisuusviestinnässä huomioidaan sekä väestön monimuotoistumisen tarpeet että pelastuslaitoksen sisäiset alueelliset erot

kaupunki- ja maaseutuympäristöjen välillä. Turvallisuuskouluttajien nykyisellä palvelutasolla ei pystytä täysin vastaamaan alueelliseen palvelutarpeeseen.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Pelastustoimelle kuuluva ohjaus

Rakentamisen suunnittelun ohjauksen osalta tavoitteena on pystyä vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin muuttuvassa toimintaympäristössä. Erilaiset energiaratkaisut ja energian varastointi, ekologiset ratkaisut ja uudet teknologiat, laajat työmaat sekä kompleksiset ympäristöt asettavat uudenlaisia haasteita asiakasrajapinnassa niin suunnittelulle kuin työmaa-aikaisille ratkaisuille. Pelastusviranomaisella tulee olla valmiudet opastaa asiakkaita arvioitaessa uusien ratkaisujen turvallisuusnäkökohtia. Opastuksessa tulee pystyä huomioimaan kohteen toimijat sekä pelastuslaitoksen toimintaedellytykset kohteissa. Rakennushankkeen keskeisiä toimijoita lupavaiheessa ovat suunnittelijat ja rakennusvalvontaviranomaiset, rakentamisaikana urakoitsijat ja valmiissa rakennuksessa omistajat, käyttäjät ja toiminnanharjoittajat. Rakentamisen suunnittelun ohjauksen tarpeen odotetaan kasvavan rakentamisen vilkastuessa matalamman rakentamisen suhdanteen jälkeen. Lisäksi uudet energia- ja teknologiaratkaisut kasvattavat ohjauksen tarvetta. Jotta toiminnan tavoite voidaan saavuttaa, resurssien tulee olla riittävät ja henkilöstön tulee saada jatkuvaa koulutusta uusiin teknologioihin liittyen.

Poistumisturvallisuusselvitykset tulee pelastuslain 19 §:n mukaan päivittää aina toiminnan muuttuessa ja vähintään kolmen vuoden välien. Pelastuslaitoksen tavoitteena on ajantasaistaa poistumisturvallisuusselvitysten arvioinnit palvelutasopäätöskaudella siten että arviointikäytännöt muodostuvat vakioiduiksi menetelmiksi osana poistumisturvallisuusselvitysvelvollisten kohteiden valvontaa. Poistumisturvallisuusselvitysvelvollisten kohteiden määrän arvioidaan kasvavan väestön ikääntyessä. Jotta kasvavaan tarpeeseen voidaan vastata, osaamisen hallintaa tulee kehittää. Tavoitteena on, että valvontatyötä tekevillä on vahva perehtyneisyys kohdetyyppien valvontakokonaisuutta varten sekä laaja ymmärrys ja osaaminen poistumisturvallisuusselvitysvelvollisista kohteista, niiden paloteknisistä laitteistoista ja henkilöstön turvallisuusosaamisen kytkeytymisestä kohdekohtaiseen kokonaisuuteen.

Paloturvallisuuslaitteistoihin liittyvän teknisen osaamisen ylläpitäminen on keskeinen tavoite. Rakentamishankkeiden monimutkaistuessa myös

paloturvallisuuslaitteistojen määrä ja moninaisuus kohteissa lisääntyy. Tämä tarve lisää pelastusviranomaisen ohjauksen tarvetta ja sitä kautta tarvetta ylläpitää viimeisintä osaamista teknisistä laitteistoista.

Myös erheellisiin paloilmoitinhälytyksiin reagoiminen ja erheellisten paloilmoitinhälytysten vähentäminen on pelastuslaitoksen keskeinen tavoite, johon pyritään vastaamaan osaavalla neuvonnalla. Kohteiden tasapuolisen kohtelun näkökulmasta kaikkien erheellisten paloilmoitinhälytysten käsittely yhtäläisin valtakunnallisin periaattein on tärkeää. Pelastuslain 96 § mahdollistaa erheellisistä paloilmoitinhälytyksistä perittävän maksun. Maksun perimisellä on merkittävä paloilmoittimien huoltamista ja kunnostamista ohjaava vaikutus. Tavoitteena on, että paloilmoitinhälytykset vähenisivät. Laskutuksen hoitaminen edellyttää riittäviä resursseja, toimivia laskutuskäytäntöjä ja toimintaa tukevia tietojärjestelmiä.

Neuvonta

Pelastuslaitoksen tavoitteena on ylläpitää päivystävä palotarkastaja -palvelua olemassa olevien rakenteiden ja toimintatapojen kautta. Päivystävä palotarkastaja vastaa kaikkina arkipäivinä moninaisiin kysymyksiin alueen turvallisuutta koskien. Päivystävällä palotarkastajalla tulee olla riittävä osaaminen ja tuntemus toimintaympäristöstä. Alueellamme korostuu alueellisten erojen merkitys, esimerkiksi vuodenaikojen vaihtelun vaikutus asukastaajuuteen, sekä tiivistyvien kaupunkikeskittymien tarpeet. On tärkeää, että päivystävän palotarkastajan ymmärrystä ylläpidetään ajantasaisin toimintaympäristön katsauksin.

Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestinnän tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Toiminnan tavoite huomioiden turvallisuusviestinnän kohdentaminen suurentuneen riskin kohderyhmiin on perusteltua. Suurentuneen riskin kohderyhmään kuuluu esimerkiksi ikääntyvä väestö ja hoivan parissa työskentelevät, sekä monikulttuuristuva väestö, joka ei välttämättä tunne paikallisia turvallisuusratkaisuja. Turvallisuuskasvatuksen näkökulmasta lapset ja nuoret sekä heidän parissaan työskentelevät ovat tärkeä kohderyhmä. Viestinnässä on huomioitava uusien teknologioiden, esimerkiksi akkuteknologioiden, muodostavat uudenlaiset riskit sekä sään ääri-ilmiöiden ja häiriötilanteisiin varautumiseen liittyvien tietotarpeiden lisääntyminen.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on tehdä suunnitelmallista ja kohderyhmät systemaattisesti tavoitettavaa turvallisuuskoulutustyötä ympäri vuoden, luoda vakioidut käytänteet elinkaarimallin ikäryhmien kattavalle tavoittamiselle sekä toteuttaa oikea-aikaista ja vaikuttavaa mediaviestintää. Vuoden ympäri tuotettavien alkusammutuskoulutusten esteenä on tällä hetkellä pakkasjaksot, joiden aikana laitteiston käyttö ei ole mahdollista. Jotta toiminnan tuottavuutta voidaan kehittää, uudet keskeisillä sijainneilla olevat paloasemat tulee varustaa koulutustiloilla, joissa alkusammutusharjoituksia on mahdollista suorittaa ympäri vuoden.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Turvataan lakisääteiset tehtävät.
- Varmistetaan riittävä ja ajantasainen osaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä.
- Varmistetaan yhdenvertaiset ohjaus-, neuvonta- ja turvallisuusviestintäpalvelut alueella.
- Varaudutaan turvallisuusviestintään erilaisissa häiriötilanteissa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Turvataan riittävät resurssit ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän toteuttamiseen. Riittävillä resursseilla varmistetaan toiminnan strateginen kehittyminen kohti vahvempaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä sekä varmistetaan yhdenvertaiset, vaikuttavat ja laadukkaat palvelut koko toiminta-alueella.
- Kehitetään ja sujuvoitetaan erheellisiin paloilmoitinhälytyksiin liittyvää laskutusprosessia.
- Huomioidaan uusissa paloasemarakennushankkeissa turvallisuuskoulutukset myös pakkaskaudella mahdollistava työskentelytila, jotta koulutuksia voidaan jatkaa tasaisesti läpi vuoden.
- Ylläpidetään ajantasaista osaamista uusien teknologioiden, digitaalisten palveluiden ja häiriötilanneviestinnän osalta, jotta neuvonta-, ohjaus- ja turvallisuusviestintäpalvelut vastaavat muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin.
- Hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia aktiivisesti osana väestön turvallisuusosaamisen kehittämistä ja pelastusviranomaisen kanssa asiointia.

4.1.2 Palontutkinta

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslain (379/2011) 41 §:n mukaan pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkintaa. Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa saatu tieto on keskeisessä roolissa pelastustoimen riskianalyysissä sekä käytännön toimenpiteiden kohdentamisessa, esimerkiksi turvallisuusviestinnän ja pelastustoimen antaman ohjauksen sekä neuvonnan keinoin. 2. tason palontutkinnoissa on annettu useita suosituksia pelastuslaitoksen eri toiminnoille sekä yhteistyötahoille. Palontutkintaa tehdään pelastuslaitoksella aktiivisesti ja palontutkintaohje on päivitetty ja pidetty ajan tasalla. Palontutkintaa tehdään oman toimen ohessa ja yhteensä palontutkintaan on osoitettu vuositasolla yhden henkilötyövuoden verran työaikaa. Palontutkintaryhmän osaamista päivitetään ja kehitetään sisäisissä koulutuspäivissä.

Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyö on palontutkinnan osalta vakiintunutta ja hyvällä tasolla. Yhteistyön kautta mahdollistetaan osallistuminen muiden pelastuslaitosten palontutkinnan koulutuksiin sekä tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteiseen koulutustilaisuuteen. Lisäksi yhteistyön avulla kerätään yhteen ja jaetaan tutkintojen kehitysehdotuksia koko alueelta. Pelastuslaitos osallistuu kansalliseen palontutkinnan asiantuntijaverkoston toimintaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Toiminnan tavoitteena on suorittaa palontutkintaa pelastuslaitoksen palontutkintaohjeen mukaisesti ja kehittää pelastuslaitoksen toimintaa kautta linjan tutkinnassa kerätyn tiedon avulla. HIKLU-riskianalyysissä on todettu, että palontutkinnan yhtenä tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy, vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkintaa tehdään pelastuslaitoksella tällä hetkellä oman työn ohella, mikä rajaa mahdollisuuksia suunnitelmalliselle ja pitkäjänteiselle toiminnan seuraamiselle ja kehitykselle. Tavoitteena on, että palontutkinnan resurssit ovat riittävät toiminnan laadukkaaseen ja luotettavaan suorittamiseen.

Koska pelastusopisto ei pysty järjestämään valtakunnallista täydennyskoulutusta palontutkijoille, pelastuslaitoksen on järjestettävä koulutusta itsenäisesti.

Palontutkintaryhmän henkilöstön työturvallisuudesta huolehditaan riittävillä

kalustohankinnoilla. Palontutkinta-ajoneuvo on havaittu toiminnassa tarpeelliseksi ja ajoneuvon uusintatarve selvitetään palvelutasopäätöskaudella.

Palontutkinnassa annettujen kehitysehdotusten seuranta on tärkeässä roolissa toiminnan vaikuttavuuden kannalta.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Turvataan lakisääteiset tehtävät.
- Päivitetään palontutkinnan ohje säännöllisesti mahdolliset lainsäädännön muutokset huomioiden.
- Toteutetaan kehitysehdotusten toteuman seuranta laadukkaasti.
- Huolehditaan ja tarvittaessa uusitaan palontutkijoiden suojarusteet ja kalusto.
- Järjestetään palontutkijoiden koulutusta suunnitelmallisesti.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Turvataan riittävät resurssit palontutkinnan johtamiseen ja kehittämiseen.
- Turvataan riittävät resurssit palontutkinnan kautta tunnistettujen suositusten seurantaan sekä koulutukseen. Varmistetaan, että palvelutaso mahdollistaa koordinoitua ja suunnitelmallista toimintaa.

4.1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tekee yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä valtakunnallisesti, alueellisesti että paikallisesti.

Valtakunnallista yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisyssä tehdään kumppanuusverkoston kautta jo vakiintuneilla asiantuntijaverkoston rakenteilla. Verkostot ovat merkittävässä määrin edistäneet pelastusviranomaisen toimintatapojen yhtenäistämistä. Valtakunnallisten verkostojen merkitys kasvaa palvelutasopäätöskaudella uusia onnettomuuksien ehkäisyn järjestelmiä käyttöönotettaessa.

Alueellista yhteistyötä tehdään HIKLU-tasoisesti onnettomuuksien ehkäisyssä useiden eri asiantuntijaryhmien kautta. Ryhmillä on keskeinen rooli toimintatapojen yhtenäistämässä, tiedonvaihdon vahvistamisessa sekä vaikuttavien ja yhdenmukaisten menetelmien kehittämisessä koko alueella. Tähän tarpeeseen vastataan muun muassa osaamisenhallinnan ja HIKLU-yhteisen perehdytyksen keinoin. Yhteistyö mahdollistaa hyvien käytäntöjen systemaattisen jakamisen sekä sen, että toimintaympäristön muutoksiin voidaan reagoida alueella koordinoitusti ja ennakoivasti. Näin asiantuntijaryhmät tukevat osaltaan sekä alueellista turvallisuustyötä että pelastuslaitoksen kykyä tuottaa laadukkaita ja yhdenvertaisia palveluja.

Järjestöillä ja järjestöyhteistyöllä on merkittävä rooli pelastustoimen ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuuden vahvistamisessa. Pelastustoimi voi omalla toiminnallaan tukea muun muassa syrjäytymisen vähentämistä ja maahanmuuttajien kotoutumista osallistumalla aktiivisesti paikallisiin verkostoihin.

Pelastuslaitos tekee tiivistä paikallista yhteistyötä alueensa kuntien toimijoiden kanssa. Keskeisiä kumppaneita ovat rakennusvalvontaviranomaiset, joille pelastusviranomaisen antaa asiantuntijalausuntoja yhä vaativammissa ja monimutkaistuvissa rakennushankkeissa. Kaupungistuminen ja tiivistyvät kaupunkiympäristöt lisäävät palvelun tarvetta ja korostavat pelastusviranomaisen roolia turvallisten ratkaisujen varmistajana jo suunnitteluvaiheessa. Pelastuslaitos vastaa kaikkiin tuleviin lausuntopyyntöihin, joiden määrä vaihtelee suhdanteiden mukaan. Pelastusviranomaisen osallistuu myös kaavoitukseen arvioimalla pelastustoimen edellytyksiä osana alueiden turvallisuussuunnittelua. Muita tärkeitä yhteistyötahoja kunnissa ovat kuntien ympäristöviranomaiset kemikaalikohteiden ja öljysäiliöiden osalta sekä sivistystoimet osana turvallisuusviestintää ja -kasvatusta.

Pelastuslain 42 § velvoittaa viranomaiset ilmoittamaan havaitsemistaan palovaaroista tai muista onnettomuusriskeistä hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös hyvinvointialuetta, kuntaa ja muuta julkisyhteisöä sekä pelastuslain 18 §:n mukaisten kohteiden eli hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen henkilöstöä. Pelastuslaitos vastaanottaa ja käsittelee ilmoitusten sisällön, sekä tarvittaessa kohdentaa kohteeseen valvontatoimenpiteitä. Ilmoitusmäärät ovat kuluneella palvelutasopäätöskaudella olleet kasvussa. Pelastuslaitos tekee palo- ja onnettomuusriskivalvonnassa aktiivista yhteistyötä alueen sosiaali- ja

terveystoimen, lastensuojelu-, eläinsuojelu- ja ympäristöviranomaisten sekä poliisin kanssa.

Pelastusviranomaisen hyödyntää tarkoituksenmukaisesti erilaisia yhteistyötahoja tilanteen ja palvelutarpeen mukaan. Yhteistoiminnan luonne ja laajuus määrittyvät kulloinkin tarvittavan asiantuntijuuden ja viranomaistehtävien perusteella.

Esimerkkejä tällaisesta yhteistyöstä ovat poliisin kanssa toteutettava yhteistoiminta yleisötapauksien turvallisuuden valvonnassa, nuohoojien kanssa tehtävä yhteistyö asumisen paloturvallisuuteen liittyvien riskien tunnistamisessa sekä muu sidosryhmäyhteistyö, jonka avulla tunnistetaan riskejä ja kohdennetaan onnettomuuksia ehkäiseviä toimenpiteitä vaikuttavasti.

Paikallista ja alueellista yhteistyötä tehdään myös Turvallisuus- ja kemikaaliviraston eli Tukesin sekä muiden viranomaisten kanssa. Näin varmistetaan, että toiminta on vaikuttavaa, kokonaisvaltaista ja kunkin tilanteen vaatimuksiin perustuvaa.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Pelastusviranomaisen tavoitteena on varmistaa vaikuttava ja ajantasainen onnettomuuksien ehkäisy hyödyntämällä laaja-alaista yhteistyötä eri viranomaisten, järjestöjen ja sidosryhmien kanssa. Tämän toteuttaminen edellyttää yhtenäisiä toimintatapoja, sujuvaa tiedonvaihtoa ja alueellista asiantuntijuutta, jotta muutoksiin toimintaympäristössä, kuten kaupungistumiseen, teknologian kehitykseen ja väestörakenteen muutoksiin, voidaan vastata ennakoivasti. Yhteistyön tulee olla palvelutarpeeseen perustuvaa ja toimintatapojen sellaisia, että pelastusviranomaisen voi toimia tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi tapahtumaturvallisuuden, ympäristöriskien tai arjen turvallisuuden kysymyksissä.

Pelastusviranomaisen tehtävä tukea turvallisen ja toimivan rakennetun ympäristön suunnittelua osallistamalla rakentamisen ja kaavoituksen asiantuntijatyöhön edellyttäen varhaisen vaiheen vaikutusmahdollisuuksia sekä monialaista yhteistyötä kaupunkikehittämisen toimijoiden kanssa. Yhdenvertaisten ja laadukkaiden palvelujen turvaaminen puolestaan vaatii riittäviä, tarkoituksenmukaisesti kohdennettuja resursseja sekä henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä, jotta yhteistyösuhteet ja niihin liittyvät erityisosaamisen kasvavat tarpeet voidaan täyttää.

Yhteisöjen turvallisuuden ja osallisuuden vahvistaminen on keskeinen tavoite, joka edellyttää yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen sekä

järjestöjen kanssa. Työmarkkinoiden muutokset, taloudellinen eriarvoisuus sekä syrjäytymisen riskien kasvu korostavat tarvetta tiivistää sidosryhmäyhteistyötä erityisesti niiden toimijoiden kanssa, jotka edistävät yhteisöjen hyvinvointia ja turvallisuutta. Osallisuutta lisäävät toimintamallit, kuten sopimuspalokuntatoiminnan edistäminen ja palokuntanuorisotyön tukeminen, rakentavat pitkäjänteisesti turvallisuuskulttuuria, parantavat varautumisen tasoa ja vähentävät sosiaaliin ja ekonomisiin toimintaympäristön muutoksiin liittyviä onnettomuusriskejä ja sitä kautta muun muassa palo- ja onnettomuusriskivalvonnan kohteiden kehittämisestä pitkällä aikavälillä. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista, pitkäjänteistä ja tarpeisiin perustuvaa yhteistyötä koko alueen toimijaverkoston kanssa.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Turvataan lakisääteiset tehtävät.
- Toteutetaan ja vahvistetaan alueellista ja paikallista asiantuntijayhteistyötä oikea-aikaisen, tarkoituksenmukaisen ja vaikuttavan onnettomuuksien ehkäisytyön toteuttamiseksi.
- Osallistutaan kaavoitukseen ja rakentamisen suunnittelun ohjaukseen tiiviissä yhteistyössä alueen muiden viranomaisten kanssa turvallisen rakennetun ympäristön varmistamiseksi.
- Vahvistetaan yhteisöjen turvallisuutta ja osallisuutta tekemällä suunnitelmallista yhteistyötä järjestöjen, sopimuspalokuntien ja nuorisotoiminnan kanssa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Selkeytetään ja vahvistetaan yhteistyörakenteita ja vastuunjakoja eri toimijoiden välillä tavoitteena vähentää yhteistyön henkilösidonnaisuutta.
- Turvataan riittävät resurssit ja vahva osaamistaso, jotta yhteistyötä voidaan kehittää suunnitelmallisesti ja monialaisesti.
- Vahvistetaan hyvinvointialueen sisäisiä yhteistyörakenteita pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveystieteiden välillä. Tavoitteena on tukea palo- ja onnettomuusriskien juurisyiden tunnistamista ja poistamista.
- Vahvistetaan ja luodaan kiinteät rakenteet yhteistyölle kuntien organisaatioissa, muun muassa rakentamisen ohjauksen ja kaavoituksen kanssa.

- Tiivistetään ja luodaan yhteistyörakenteet ennakoivan turvallisuustyön ja turvallisuusviestinnän osalta hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja sopimuspalokuntien välille. Vakioidaan käytännöt osaksi vuosittaista keinovalikoimaa turvallisuuskasvatuksen ikäryhmäkattavuuden varmistamiseksi.
- Hyödynnetään järjestöyhteistyötä strategisemmin osana yhteisöjen turvallisuuden ja osallisuuden vahvistamista. Järjestötoimijoiden paikallistuntemus ja vapaaehtoistoiminta tukevat paloriskien tunnistamista ja turvallisuuskulttuurin pitkäjänteistä rakentamista.

4.1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslain 43 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Onnettomuuskehityksen seurantaa tehdään osana pelastustoimen riskianalyysityötä sekä esimerkiksi tuottamuksellisten ja tahallisten palojen seurantana osana viranomaisyhteistyötä poliisin kanssa. Onnettomuuskehityksen seurannan kautta on kyetty tukemaan poliisin esitutkintaa sekä tuottamaan syötteitä turvallisuusviestintään.

Mikäli onnettomuuskehityksen seurannassa nousee esille selviä trendejä tai merkittäviä poikkeamia tavanomaisesta, havaintoja käsitellään pelastuslaitoksen sisällä. Turvallisuusviestintää on tehty muun muassa nuohouksesta, nokipaloista ja saunapaloista. Palontutkintaa on suunnattu ilmiöiden perustella esimerkiksi akkulaitepaloihin, ja näiden kautta saatuja tietoja on välitetty Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle eli Tukesille. Kokonaisuuteen kuuluu myös erheellisten paloilmoitusten seuranta ja yhteydenotot kohteeseen. Osana onnettomuuskehityksen seurantaa seurataan myös toimintavalmiusaikojen tavoitteiden täyttymistä pelastuslaitoksen omavalvonnassa. Omavalvontaraportissa nostetaan esille tehdyt havainnot ja toimenpiteet kolme kertaa vuodessa.

Edellisellä palvelutasopäätöskaudella onnettomuuskehityksen seurannan tavoitteena oli vahvistaa toiminnan säännöllisyyttä ja varmistaa työhön riittävät

henkilöresurssit. Onnettomuuskehityksen seurannan tueksi on kehitetty raportteja. Lisäksi suunnitelmallisen onnettomuuskehityksen seurannan toimintamallia on edistetty osana Palosuojelurahaston rahoittamaa hanketta. Onnettomuuskehitystä ei ole kyetty systemaattisesti seuraamaan resurssien niukkuuden vuoksi.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Onnettomuuskehityksen seurannasta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää riskiperusteisesti palvelujen kohdentamiseen, turvallisuuden edistämiseen, omavalvontaan sekä oman toiminnan kehittämiseen. Seurannan perusteella voidaan jakaa tietoa ja tehdä esityksiä myös yhteistyöviranomaisille ja sidosryhmille.

Valtakunnallisesti onnettomuuskehityksen seurannan toimintamallit ovat hajanaisia, ja kehitystä rajoittavat erityisesti resurssihaasteet sekä tietojärjestelmämuutokset. Seurannan avuksi on kehitetty raportteja, mutta dynaamisempi tiedon hyödyntämisen toimintamalli kehittyy todennäköisesti vasta uusien tietojärjestelmien käyttöönoton myötä. Onnettomuuskehityksen seurannan palvelutarpeen ennakoidaan kasvavan uusia tietojärjestelmiä käyttöönotettaessa ja tiedolla johtamisen merkityksen korostuessa. Toiminnan suunnitelmallisuutta on edistetty ja kehittämistä tulee jatkaa.

Laadukas onnettomuuskehityksen seuranta edellyttää resursseja ja kehittämistoimia, jotta se palvelee tiedolla johtamista. Palosuojelurahaston rahoittaman Riskianalyysin kehittäminen tiedolla johtamisen tueksi -hankkeen osana valmisteltiin onnettomuuskehityksen seurannan suunnitelmaa sekä toimintamallia. Toimintamallin käyttöönotto edellyttää resursseja kokonaisuuden ohjaukseen, perehdyttämiseen ja koordinointiin.

Riskianalyysin perusteella onnettomuuskehityksen seurantaa tulee hyödyntää erityisesti tavanomaisesta onnettomuuskehityksestä poikkeavien kehitysten havaitsemiseen. Lisäksi kausittaisten onnettomuusriskien osalta tehtävä teemaseuranta auttaa havaitsemaan ajantasaista onnettomuuskehitystä lyhyellä aikavälillä, jotta tarvittaessa riskikehitykseen voidaan puuttua esimerkiksi turvallisuusviestinnällä. Teemakohtaisiksi seurantatarpeiksi on tunnistettu erityisesti tahallisten tulipalojen kehitys, uusien energiamuotojen ja akkuteknologian vaikutus onnettomuusriskeihin ja rakennuspalojen kohdetyyppikohtainen esiintyvyys. Lisäksi vakavien liikenneonnettomuuksien esiintyvyyttä on syytä seurata, jotta riskiin

voidaan puuttua esimerkiksi liikennesuunnittelun keinoin. Teollisuuden ja elinkeinoelämän työturvallisuuden näkökulmasta olisi hyödyllistä seurata työpaikoilla, työmailla ja tuotantolaitoksissa tapahtuvia onnettomuuksia.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Turvataan lakisääteiset tehtävät.
- Ylläpidetään suunnitelmallista ja systemaattista onnettomuuskehityksen seurannan prosessia osana pelastuslaitoksen tiedolla johtamista.
- Hyödynnetään onnettomuuskehityksen seurannan ja palontutkinnan havaintoja ja johtopäätöksiä pelastuslaitoksen toiminnassa ja sidosryhmäyhteistyössä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja pelastustoiminnan kehittämiseksi.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Turvataan riittävät resurssit suunnitelmallisen ja dynaamisen onnettomuuskehityksen seurannan toteuttamiseen.

4.1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen järjestämisen varmistaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ei hoida onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvia tehtäviä yhteistoiminnassa eri hyvinvointialueiden kanssa.

Järjestämistavan valvontaa ei tällöin tarvita.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

-

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Pelastuslaitos ei hoida onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvia tehtäviä yhteistoiminnassa eri hyvinvointialueiden kanssa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

-

4.1.6 Valvontatehtävät

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslaitoksen on valvottava alueellaan pelastuslain 2. luvun (yleiset velvollisuudet) ja 3. luvun (toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet) säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Pelastuslaitos on laatinut valvontatehtävän toteuttamisesta onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman, joka sisältää valvontasuunnitelman, turvallisuusviestintäsuunnitelman ja kemikaalivalvontasuunnitelman. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma sisältää tarkemman suunnitelman onnettomuuksien ehkäisyyn kohdennetuista resursseista. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma perustuu alueen uhkiin ja riskeihin sekä hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen.

Valvontatoiminta

Valvontaa toteutetaan sekä määräaikaisena että harkinnanvaraisena valvontana toimintaympäristön esiin nostamien tarpeiden perusteella. Valvontatoiminta sisältää pelastuslain mukaisen määräaikaisen valvonnan ja siihen liittyvän jälkivalvonnan sekä asiantuntijapalveluiden, asiakirjakäsittelyn ja ohjauksen yhteydessä syntyvät valvontatehtävät, kuten yleisötapahotumien turvallisuuteen liittyvät valvontatehtävät. Valvonta kohdennetaan riskiperusteisesti ja sen tavoitteena on varmistaa kohteiden turvallisuustaso sekä omatoimisen varautumisen toteutuminen. Valvontatyötä tekee päätehtävänään palotarkastajat.

Paloturvallisuuden itsearviointi on osa pelastuslaitoksen riskiperusteista valvontamallia. Sen tarkoituksena on tuottaa ajantasaista tietoa kohteiden turvallisuudesta sekä mahdollistaa valvonnan kohdentaminen riskiperusteisesti. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella paloturvallisuuden itsearviointia on toteutettu toistaiseksi vain pientaloihin. Palautuneiden itsearviointien määrä on merkittävä, mutta käytettävissä olevat resurssit eivät ole edellisen palvelutasopäätöskauden aikana riittäneet niiden järjestelmälliseen käsittelyyn. Tämän seurauksena itsearviointien tuottama tieto ei ole voinut ohjata valvontaa täysimääräisesti, ja osa arvioinneista on jäänyt käsittelemättä.

Kemikaalivalvonta

Kemikaalivalvonnalla tarkoitetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvontaa, joka on kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaisesti pelastusviranomaiselle säädetty tehtävä. Kemikaalivalvonta sisältää vähäisen varastoinnin edellyttämät kemikaalipäätökset, asiantuntijalausunnot, yksityishenkilöille annettavat ilotulitusluvat, ilotulitteiden varastointiin kaupan yhteydessä liittyvät päätökset, yleisötapahotumien erikoistehosteisiin liittyvät päätökset sekä näihin toimintoihin liittyvät erilaiset valvontatehtävät ja öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset. Pelastusviranomainen valvoo myös vaarallisten kemikaalien säilytystä eli vähäistä hallussapitoa, joka ei edellytä ilmoitusta. Kemikaalivalvontaa tehdään osana kaikkea pelastuslaitoksen asiakasrajapinnassa tapahtuvaa toimintaa. Yksi johtava palotarkastaja tekee valvontatyötä täysipäiväisesti. Kemikaalivalvontaa tekevät myös palotarkastajat osana muuta valvontatyötä. Lisäksi koko pelastuslaitoksen henkilöstöllä on oleellinen rooli kemikaalivalvonnan tavoitteiden saavuttamisessa. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmaan sisällytetyssä kemikaalivalvontasuunnitelmassa määritellään keinot kemikaalivalvonnan toteuttamiseksi.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Valvontatyön tavoitteena on valvoa pelastuslain 2. ja 3. lukujen säännösten noudattamista. Valvontakohteiden määrän ennustetaan kaupungistumisen myötä kasvavan Länsi-Uudenmaan alueella, mikä kasvattaa tarvetta tehokkaammalle valvontatoiminnalle. Toiminnan tehostamiseksi pelastuslaitoksella on tarve laajentaa asiakirja- ja etävalvonnan menetelmien käyttöä. Asiakirja- ja etävalvonnan avulla voidaan keventää työkuormaa kohteissa, joissa riski on matala ja omatoiminen varautuminen on hyvällä tasolla. Tämä mahdollistaisi valvontaresurssien suuntaamisen entistä tehokkaammin korkeamman riskin kohteisiin.

Nyt käytössä oleva valtakunnallinen valvontaprosessi on osoittautunut käytännössä hitaaksi ja jäykäksi. Prosessi ei mahdollista joustavia ratkaisuja tai kevyempiä toteutusmuotoja, ja sen osalta olisikin tarpeen tehdä valtakunnallinen vertailu muiden viranomaisten vastaaviin prosesseihin, niiden sujuvuuteen ja vaikuttavuuteen. Järjestelmän kankeus estää esimerkiksi kesätyöntekijöiden tai lyhyiden määräaikaisten sijaisuuksien hyödyntämisen valvontatyössä, koska prosessiin perehtyminen ja sen kohdekohtainen loppuun saattaminen vaativat

pidempää työskentelyjaksoa kuin lyhyet sijaisuudet mahdollistavat. Tämä rajoittaa mahdollisuuksia tasata työkuormaa tehokkaasti.

Palvelutasopäätöskauden aikana otetaan käyttöön uudet pelastustoimen tietojärjestelmät. Käyttöönotto edellyttää henkilöstön lisäkouluttamista. Järjestelmämuutos koskettaa koko valvontaprosessia ja asiakirjakäsittelyä, ja se lisää koulutustarvetta sekä käyttöönoton että järjestelmien jatkuvan ylläpidon näkökulmasta.

Kokonaisuutena valvonnan vaikuttavuuden ja kattavuuden turvaaminen edellyttää resurssien kohdentamista siten, että tehtävät voidaan toteuttaa lakisääteisten vaatimusten ja riskiperusteisen toimintamallin edellyttämällä tavalla. Myös valvontaprosessikokonaisuuden toimivuutta tulee uudelleenarvioida sekä verrata muiden viranomaisten toimintamalleihin valtakunnallisesti.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Turvataan lakisääteiset tehtävät.
- Turvataan riittävät onnettomuuksien ehkäisyn resurssit.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Vakioidaan ja laajennetaan paloturvallisuuden itsearviointin malli kaikkiin asuinrakennuksiin mukaan lukien vapaa-ajan rakennukset. Kohdennetaan valvontatoimenpiteitä palautuneiden itsearviointien tuoman tiedon avulla.
- Laajennetaan asiakirja- ja etävalvonnan käyttöä hallitusti osana määräaikaisen valvonnan toteutumista tuottavuuden tehostamiseksi.
- Vahvistetaan henkilöstön koulutustasoa erityisesti uusien tietojärjestelmien ja niiden vaikutusten osalta.

4.1.7 Valmiuden tarkastaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastusviranomaisen ei suorita toistaiseksi pelastuslain 84 §:n mukaisia tarkastuksia pelastuslaissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi.

Pelastusviranomaiset voivat tehdä tarvittaessa edellä mainittuja tarkastuksia. Asia päivitetään osaksi palvelutasopäätöstä, jos toimenpiteisiin ryhdytään laajamittaisesti.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

-

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Pelastuslaitos ei suorita pelastuslain 84 §:n mukaista valmiuden tarkastamista.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

-

4.2 Pelastustoiminta

4.2.1 Väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä alueellaan. Pelastuslaitoksen väestön varoittamisjärjestelyt muodostuvat onnettomuusviestinnästä, vaaratiedotteista sekä väestöhälytysjärjestelmästä.

Onnettomuusviestintä sisältää tapahtuneista onnettomuuksista tiedottamisen jatko- ja mediatiedotteilla sekä onnettomuuden vaikutuksille altistuneiden tai välillisesti alttiina olevien ihmisten ohjauksen ja neuvonnan. Onnettomuustiedottamisesta vastaa pelastustoiminnan johtaja Tilannekeskuksen tukemana. Yleisellä vaaramerkillä ja vaaratiedotteella varoitetaan väestöä heitä uhkaavasta välittömästä vaarasta. Yleinen vaaramerkki annetaan ulkohälyttimien välityksellä. Vaaratiedote on toimivaltaisen viranomaisen antama tiedote, jonka tarkoitus on varoittaa vaarallisesta tapahtumasta ja jolla annetaan suurelle ihmismäärälle toimintaohjeita. Vaaratiedotteet julkaistaan aina radiossa ja viranomaisen päätöksestä myös televisiossa. Tiedotteet annetaan aina suomeksi ja ruotsiksi sekä tarvittaessa saamen kielellä. Lisäksi vaaratiedote välitetään myös 112 Suomi -sovelluksessa ja hätäkeskuslaitoksen toimenpitein sosiaalisen median kanavissa.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on, että pelastuslaitoksen alueen kiinteä väestöhälytinja järjestelmä väestön varoittamiseksi vaara- ja onnettomuustilanteessa on mitoitettu Länsi-Uudenmaan väestöhälytinja järjestelmän kehittämissuunnitelman mukaan riittäväksi ja tarkoituksenmukaiseksi. Järjestelmän kehittämisen vaatimukset huomioidaan kaavoitusyhteistyössä kuntien kanssa. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen väestöhälytinja järjestelmän kehittämissuunnitelma päivitetään palvelutasopäätöskaudella. Päivityksessä huomioidaan HIKLU-alueen kehitystyön sekä valtakunnallisen väestön varoittamisen kehityshankkeen tulokset. Lupa- ja valvontaviraston asiantuntija-arvioissa pelastustoimen palveluista vuonna 2024 on arvioitu, että valtakunnallisesti väestön varoittamisen suorituskyvyn näkökulmasta toimintaympäristössä ei tapahtunut vuonna 2025 merkittäviä muutoksia, joilla olisi välittömiä vaikutuksia tarpeeseen.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Osallistutaan väestön varoittamisjärjestelmän kansalliseen kehittämiseen.
- Pidetään onnettomuusviestinnän ohjeet ja suunnitelmat ajan tasalla.
- Viestitään kansalaisille oikeista toimintatavoista väestöä varoitettaessa.
- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.2.2 Pelastustoiminta

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastustoiminnan palveluiden saatavuus toteutuu pääsääntöisesti koko toimintaympäristön alueella kattavasti pelastustoimen suorituskkyjen osalta. Pelastusyksikön minimivahvuus 1+3 tarkoittaa, että pelastusyksikkö muodostuu neljästä henkilöstä: ryhmänjohtajasta ja kolmesta pelastajasta. Pelastustoiminnassa on jouduttu tilapäisesti poikkeamaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valmiuden ylläpito -ohjeen mukaisesta minimivahvuudesta 1+3. Tämä johtuu

vuonna 2025 vallinneesta akuutista työvoima- ja pelastajavajeesta. Vaje on vaikuttanut yksittäisten pelastusyksiköiden savusukellusvalmiuteen, kun yksikkö on toiminut resurssivajeen takia 1+2 vahvuudella ja on näin ollen viivästyttänyt tehokkaan pelastustoiminnan aloittamista yksittäisten tehtävien osalta.

Pelastuslaitoksen pelastustoiminnan pää- ja sivutoiminen henkilöstö ylläpitää savusukellusvalmiutta koko toiminta-alueella kaikissa työvuoroissa ja pelastusyksiköissä. Lisäksi palokuntasopimuksissa määritellään ne sopimuspalokunnat, joilla on savusukellusvalmius.

Pelastustoiminnan palvelutasossa on puutteita suhteessa pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa (Sisäministeriön julkaisu 2025:14) asetettuihin kriteereihin. Uudenmaan alueen paloasemien rakentamista suunnitellaan yhteistyössä huomioiden koko Uudenmaan alueen tarpeet. Keskeistä toimintavalmiusaikojen parantamisessa on myös yhteistyö esimerkiksi liikennesuunnittelun kanssa kriittisten ajoreittien tunnistamisessa. Asemaverkkoa kehitettäessä arvioidaan, missä pelastustoimen valmiuden lisäämisellä saadaan mahdollisimman paljon vaikutusta aikaiseksi. Esimerkiksi riskialueilla tai kohteissa, joissa pelastuslaitoksen tavoittamisviive on pitkä, mutta joilla sijaitsee teollisuuspalokunta, ei pelastuslaitoksen valmiuden lisääminen ole tarkoituksenmukaista.

Tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusajalla tarkoitetaan sisäministeriön toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (Sisäministeriön julkaisu 2025:14) mukaisesti sitä aikaa, joka alkaa siitä, kun ensimmäinen pelastusyksikkö vastaanottaa hälytyksen ja päättyy siihen, kun pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusaika pitää sisällään lähtöajan, ajoajan sekä kaluston selvittämiseen kuuluvan ajan. Asiakkaan avunsaantiaikaan vaikuttaa lisäksi se, kuinka nopeasti onnettomuus havaitaan, kuinka nopeasti hätäkeskus käsittelee hätäpuhelun ja hälyttää pelastusyksiköt sekä kuinka vaikeasti tavoitettavissa onnettomuuskohde on.

Lupa- ja valvontavirasto valvoo tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusajan lisäksi ensimmäisen pelastusyksikön saapumisaikaa onnettomuuspaikalle. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 % tehtävistä. Lisäksi tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tulee täyttyä

vähintään 50 % tehtävistä. Lupa- ja valvontaviraston tarkastelussa on mukana kaikki muut kiireelliset tehtävät paitsi ensivastetehtävät.

Toimintavalmiuden suunnittelun asiakirjoissa tulee kuvata muun muassa toimintaympäristö- ja riskianalysoinnin perusteella tunnistettu pelastustoiminnan palveluiden tarve. Lisäksi suunnitelmissa tulee kuvata hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä vahvistetut toimintavalmiuden suunnittelun yksityiskohdat sekä pelastustoiminnan toimintavalmiuteen liittyvä toiminnan arviointi ja omavalvonta.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos seuraa kiireellisten tehtävien täyttymistä riskiluokissa riskiluokkaa määrittävien onnettomuuksien sekä ensivastetehtävien osalta.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan riskitason määrittämistä varten Suomi on jaettu yksi kilometri kertaa yksi kilometri (1 km x 1 km) kokoisiksi riskiruuduiksi. Kullekin ruudulle määritellään riskiluokka (I–IV). Riskiluokkien määrittämisperusteena käytetään tilastollisen mallin avulla muodostettua riskitasoa. Malli on muodostettu selittämään riskiruudussa tapahtuneiden kohonneen pelastuspotentiaalin onnettomuuksien määrää viiden vuoden ajalta. Selittävinä muuttujina malli käyttää edellisen viiden vuoden onnettomuusmäärää sekä kerrosalaa.

Kohonneen pelastuspotentiaalin onnettomuuksia ovat A- tai B-kiireellisyysluokkien tehtävät seuraavista onnettomuustyypeistä

- rakennuspalo,
- rakennuspalovaara,
- muu tulipalo,
- liikennevälinepalo,
- maastopalo,
- räjähdys/räjähdysvaara,
- sortuma/sortumavaara,
- ihmisen pelastaminen,
- vaarallisten aineiden onnettomuus,

- liikenneonnettomuus, jossa on ollut henkilövahinkoja.

Tilastollinen malli tuottaa kullekin 1 km x 1 km -riskiruudulle onnettomuusmäärän ennusteen, jonka avulla muodostetaan riskiruudun riskitaso.

Toiminnassa on havaittu, että riittävien toimintojen kohdentamiseksi tarvitaan säännöllisempää toimintaympäristön ja onnettomuuskehityksen seuranta sekä analysointia. Pelastuslaitos seuraa säännöllisesti toimintavalmiusaikojen saavuttamista sekä onnettomuuskehitystä. Pelastustoiminnan ensimmäisen vasteen kyvykkyudet on määritelty ja niiden toteutumista seurataan muun muassa toimintavalmiusaikojen seurannalla. Ensimmäisen vasteen toimintavalmiudella varmistetaan pelastustoiminnan ensimmäisten palveluiden yhdenmukainen saatavuus riskialueittain valtakunnallisesti tehtävästä riippumatta.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toteutuneen toimintavalmiusajan mediaanit riskiluokittain vuosilta 2022–2025 on esitetty taulukossa 1. Taulukosta ilmenee, että toimintavalmiuden mediaani on hieman parantunut viimeisimmällä tarkastelujaksolla riskiluokan I ruuduissa. Taulukossa 2 on esitetty riskiluokittain toimintavalmiuden prosentuaalinen toteuma, joka on palvelutasopäätöksen mukainen.

Taulukko 1: Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mediaani, mm:ss)

riskiluokka	2025	2024	2023	2022
I	5:56	5:58	5:49	6:03
II	7:11	7:04	7:04	7:04
III	9:28	9:08	8:46	8:53
IV	12:00	12:15	12:04	12:21

Taulukko 2: Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (toteuma, %)

riskiluokka	2025	2024	2023	2022
I	53	51	55	49
II	83	82	82	84
III	96	98	98	97
IV	100	100	100	100

Toimintavalmiusohjeen mukaisesti palvelutasopäätöksessä tulee päättää tarkemmin ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteista. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 % tehtävistä. Lisäksi tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tulee täytyä vähintään 80 % tehtävistä. Toimintavalmiusaika muodostuu hälytysajasta, lähtöajasta sekä ajoajasta. Ensimmäisen riskiluokan ruudut muodostuvat valtakunnallisen määrätyksen mukaisesti, joiden ohjeen mukainen tavoitettavuusprosentti on 50 %.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimintavalmiustavoitteet ovat taulukossa 3. Pelastustoiminnan toiminnanarviointi järjestetään tarvittaessa yleensä mahdollisen palontutkinnan yhteydessä.

Taulukko 3: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen asettamat toimintavalmiustavoitteet

	Riskiluokka			
	I	II	III	IV
Pelastustoiminnan ensimmäinen vaste				
Pelastustoiminnan ensimmäisen vasteen riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina.	6 min	10 min	20 min	-
Pelastusryhmä				
Pelastusryhmän riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina.	9 min	12 min	20 min	-
Pelastusjoukkue				
Pelastusjoukkueen riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina.	20 min	30 min	30 min	-

Pelastusryhmän toimintavalmiusaika (mediaani) kaikkien riskiruutujen osalta on 10 minuuttia 34 sekuntia. Toimintavalmiuden mediaaniaika on hieman heikentynyt verrattuna vuoteen 2024.

Taulukko 4: Pelastusryhmän toimintavalmiusaika (mediaani, mm:ss)

riskiluokka	2025	2024
I	8:01	8:09
II	9:47	9:17
III	11:11	10:59
IV	13:37	14:09
Yhteensä	10:34	10:24

Vuonna 2025 pelastusryhmä on tavoittanut riskiruudut 89 %:sti, joka on lähes sama kuin vuonna 2024.

Taulukko 5: Pelastusryhmän toteuma (%)

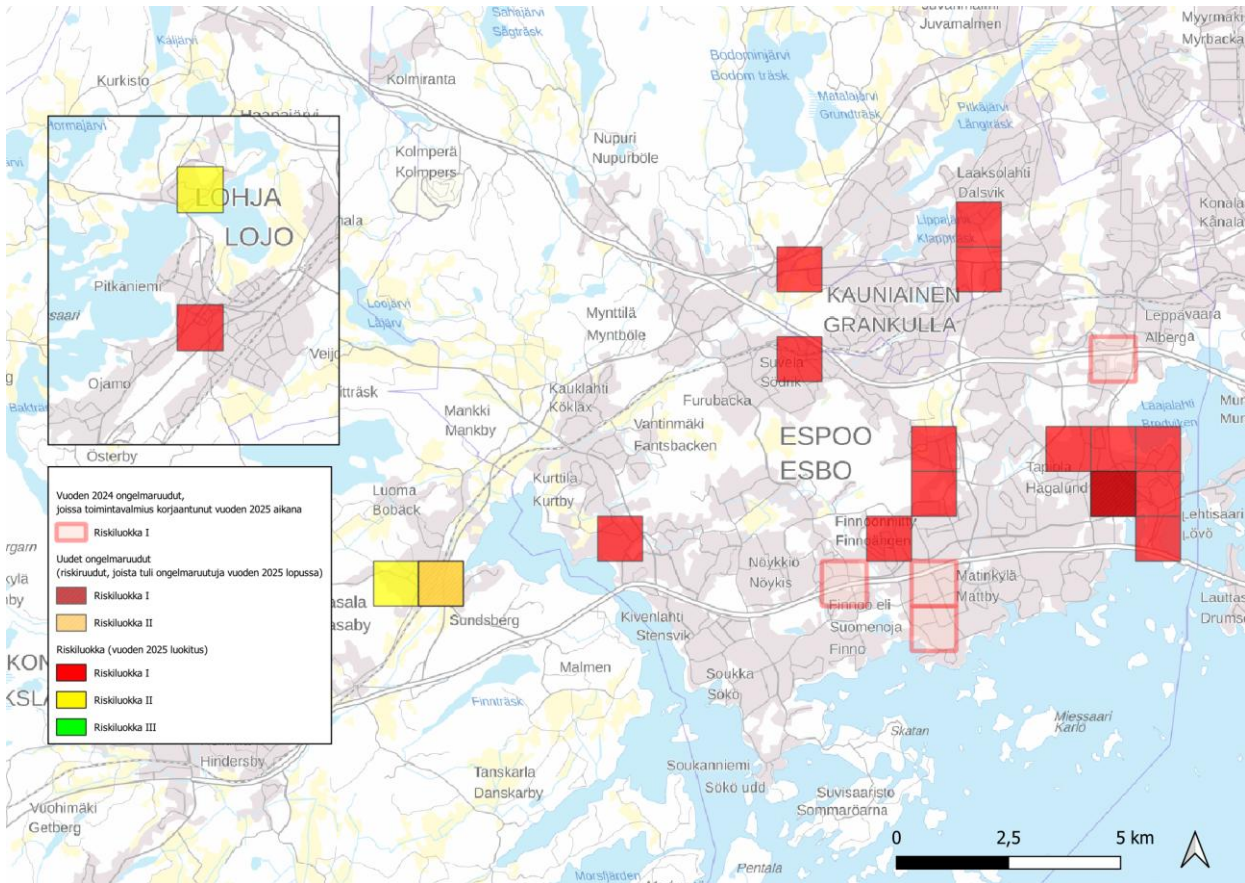
riskiluokka	2025	2024
I	78	79
II	84	84
III	94	96
IV	98	98
Yhteensä	89	88

Pelastusjoukkueen tavoitettavuusaika kaikkien riskiruutujen osalta on 13 minuuttia 52 sekuntia. Mediaaniaika on parantunut vuoteen 2024 verrattuna. Kaiken kaikkiaan vuonna 2025 pelastusjoukkueen tehtäviä oli 432.

Taulukko 6: Pelastusjoukkueen tavoitettavuusajat riskiruuduittain (mediaani)

riskiluokka	2025	2024
I	9:00	9:25
II	12:41	11:58
III	14:49	14:05
IV	17:01	17:46
Yhteensä	13:52	14:17

Kuvassa 2 on esitetty pelastuslaitoksen alueen uudet ja korjaantuneet ongelmamaruudut.

Kuva 2: Uudet ja korjaantuneet riskiruudut (Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ongelmamaruudut 2022–2025: toteuma, edelliseltä kaudelta poistuneet, sekä nykyisellä kaudella muuttuneet ongelmamaruudut)

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen keskeisiksi toimintaympäristön muutoksiksi on tunnistettu väestörakenteen kehitys, lainsäädännön vaikutukset, teknologinen ympäristö sekä ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit. Toiminta-alue ja palvelutarpeet ovat pysyneet ennallaan, mutta ulkopoliittinen tilanne vaikuttaa merellisen toiminnan suunnitelmiin. Ikääntyneen väestön määrän ja monikielisyyden kasvu vaatii entistä tiiviimpää yhteistyötä eri toimijoiden, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä järjestöjen kanssa. Muutos on myös huomioitava esimerkiksi viestinnässä, jotta kaikki väestöryhmät tavoitetaan.

Teknologian kehitys mahdollistaa uusia toimintatapoja ja sen avulla voidaan kehittää niin työturvallisuutta kuin kiinteistöjen turvallisuutta. Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysissä pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja suorituskkyjen mitoittamisen kannalta keskeisiksi päivittäisonnettomuusriskeiksi on arvioitu rakennuspalot ja rakennuspalovaarat, maastopalot, tieliikenneonnettomuudet, kiireelliset ihmisen pelastamistehtävät, vaarallisten aineiden onnettomuudet sekä öljyvahingot. Onnettomuusriskien taustalla, alueen erityispiirteinä ovat monimuotoisen rakentamisen lisääntyminen, erityisesti maanalainen ja korkea rakentaminen sekä uudet energiamuodot infrastruktuurissa ja liikenteessä.

Henkilöstön koulutustasoa tulee arvioida ja ylläpitää jatkuvasti, jotta toimintaympäristön muutoksiin voidaan vastata. Kiinteänä osana tähän kokonaisuuteen kuuluu koulutusmateriaalin hallinnan organisointi ja jatkuva päivittäminen. Lisäksi pelastustoimen yhteinen osaamisenkartoitusmalli eli OKA-malli tulee jalkauttaa koskemaan pelastustoiminnan teknistä toteutumista, pelastustoiminnan johtamisen arvioinnin lisäksi. Lisäksi henkilöstön perehdytysprosessia tulee kehittää.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Seurataan säännöllisesti toimintavalmiusaikojen riskiruutukohtaista saavuttamista sekä onnettomuuskehitystä. Ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tavoitteen saavuttamiseksi.
- Ylläpidetään pelastuslaitoksen nykyistä kemikaalisukellusvalmiutta sekä vahvistetaan kemikaalionnettomuuksien harjoitteluprosessia.
- Ylläpidetään vesisukellusvalmiutta kaikilla pelastuslaitoksen päivystysalueilla.
- Ylläpidetään ja vahvistetaan öljyntorjuntavalmiutta yhteistyössä rajavartiolaitoksen ja muiden pelastuslaitosten kanssa. Huomioidaan yhteistyössä suunnitelmat, kalusto, osaaminen ja harjoitukset.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Kehitetään ja koulutetaan pelastuslaitoksen ympäristövahingontorjuntaresursseja.
- Vahvistetaan pelastustoiminnan osaamisenhallinnan organisointia ja toteutusta. Henkilöstön koulutustasoa arvioidaan ja ylläpidetään jatkuvasti, jotta

toimintaympäristön muutoksiin voidaan vastata. Kiinteänä osana tähän kokonaisuuteen kuuluu koulutusmateriaalin hallinnan organisointi ja jatkuva päivittäminen. Jalkautetaan OKA-malli koskemaan pelastustoiminnan teknistä toteutumista, pelastustoiminnan johtamisen arvioinnin lisäksi. Kehitetään henkilöstön perehdytysprosessia.

- Huomioidaan uuden teknologian, esimerkiksi sähkö-, hybridi- ja kaasuaajoneuvojen, ladattavien potkulautojen, aurinkovoimaloiden ja akkuvarastojen, asettamat erityisvaatimukset pelastustoiminnalle.

4.2.3 Pelastustoiminnan johtaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmällä johdetaan pelastuslaitoksen valmiuden säätelyä ja pelastustoimintaa. Tehokas pelastustoiminta edellyttää toimivaa johtamisjärjestelmää. Pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmä on suunniteltu siten, että sen avulla pelastustoiminta ja sen edellyttämä viranomaisyhteistyö saadaan suoritettua tehokkaasti kaikissa turvallisuustilanteissa. Johtamisjärjestelmästä selviää muodostelmien johtamisen rakentuminen.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

Sisäministeriön ohjeen pelastustoiminnan johtamisen valtakunnallisista yleisjärjestelyistä (2025:10) mukaan hyvinvointialueen vastuulla ovat muun muassa pelastustoiminnan johtamisen, johtamisen edellyttämien tukitoimintojen sekä pelastustoimen tilannekuvatoiminnan järjestäminen alueellaan. Pelastuslaitoksella tulee ohjeen mukaan olla välitön valmius pelastusryhmän, pelastusjoukkueen ja pelastuskomppanian johtamiseen. Johtamistilat tulee järjestää siten, että johtaminen on mahdollista myös poikkeusoloissa ja suojaukseltaan tilojen tulisi vastata väestönsuojaa.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on, että johtamisjärjestelmä on mitoitettu vastaamaan alueellisia uhkia. Johtamisjärjestelmä tulee suunnitella siten, että onnettomuuksiin voidaan hälyttää aina tehtävän edellyttämä johtamisvalmius nopeimmalla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Mitoitetaan pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmä vastaamaan alueellisia riskejä.
- Varmistetaan, että pelastuslaitoksen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä kykenee toimimaan kaikissa turvallisuustilanteissa.
- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.2.4 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien palveluiden asianmukaisen järjestämisen varmistaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastustoiminnan järjestämisvastuuta ei ole jaettu hyvinvointialueiden kesken. Järjestämistavan valvontaa ei tällöin tarvita.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

-

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Pelastuslaitos ei suorita järjestämistavan valvontaa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

-

4.2.5 Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Valtion ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja antamaan pyynnöstä virka-apua pelastuslain 46 §:n, 47 §:n ja 49 §:n nojalla. Lisäksi pelastusviranomainen voi pelastuslain 50 §:n mukaisesti antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Näistä lainmukaisista tilanteista on sovittu yhteistyömuistioissa tai -sopimuksissa.

Sujuva yhteistoiminta on keskeinen osa pelastuslaitoksen toimintavalmiutta ja se edesauttaa toiminnan kehittämistä, parantaa tiedonkulkua eri viranomaisten välillä sekä varmistaa häiriöttömän toiminnan päivittäisissä onnettomuuksissa sekä suuronnettomuuksissa ja häiriö- sekä poikkeustilanteissa.

Pelastuslaitos tekee yhteistyötä muiden pelastuslaitosten, viranomaisten sekä keskeisten toimijoiden kanssa. Yhteistyöstä on sovittu erilaisissa yhteistoimintasopimuksissa ja -muistioissa. Pelastuslaitos on laatinut tarpeelliset yhteistoimintasopimukset ja yhteistoimintamuistiot yhteistyötahojen kanssa. Pelastuslaitoksella on olemassa yhteistoimintaan ja avunantoon liittyvät sopimukset naapuripelastuslaitosten kanssa. Tämä on kuvattu tarkemmin luvussa 4.3.2. Pelastuslaitoksen kansainvälisen avun pyytämisestä ja antamisesta päättää päivystävä päällikkö yhteistyössä sisäministeriön kanssa. Tämä on kuvattu tarkemmin luvussa 4.2.6.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on, että yhteistyö pelastustoiminnassa on ennakoivaa ja suunnitelmallista, jotta onnettomuustilanteissa asiakkaat saavat mahdollisimman nopeaa ja tarkoituksenmukaista apua riippumatta siitä, mikä viranomainen johtaa tai osallistuu pelastustoimintaan. Toiminnan kannalta on oleellista, että tarpeelliset yhteistoimintasopimukset ja -muistiot on laadittu keskeisten yhteistyötahojen kanssa ja ne ovat ajan tasalla.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Annetaan virka-apua pelastuslain ja virka-apuun liittyvien erillisten sopimusten käytäntöjen mukaisesti.
- Ylläpidetään viranomaisten kanssa tehtyjä yhteistyösopimuksia.
- Vahvistetaan viranomaisyhteistyötä osana jatkuvaa kehittämistä.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Ei tunnistettu kehittämistarpeita palvelutasopäätöskaudelle.

4.2.6 Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on laadittu kansainvälisen avun vastaanottamiseksi Host Nation Support -toimintamalli eli HNS-toimintamalli. Avun vastaanottamiseen tarkoitettu HNS-ohje on valmisteltu yhteistoiminnassa HIKLU-pelastuslaitosten kanssa. Toimintamallin laadinnassa on tukeuduttu Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen Palosuojelurahaston rahoituksella laatimaan HNS-toimintamalliin.

Kansainväliseen pelastustoimintaan koulutettujen henkilöiden osaaminen parantaa myös Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella tapahtuvien onnettomuuksien hallintaa. Pelastuslaitos tukee henkilöstön osallistumista Pelastusopiston järjestämään kansainvälisen pelastustoiminnan koulutukseen. Henkilöstön osallistuminen kansainvälisen pelastustoiminnan koulutuksiin on ollut satunnaista ja henkilöiden omaan kiinnostukseen perustuvaa, ja koulutuksiin osallistumista ei ole koordinoitu tarveharkintaisesti.

Pelastuslaitos rakentaa aktiivisesti yhteistä suorituskkyä vaativien tilanteiden varalle yhdessä Uudenmaan muiden pelastuslaitosten kanssa. Lisäksi tarvittavaa yhteistyötä tehdään muiden naapuripelastuslaitosten kanssa kansainvälisen avun vastaanottamisen velvoitteiden hoitamiseksi ja riittävän suorituskyyyn rakentamiseksi. Sisäministeriö arvioi mahdollisen ulkomaille annettava avun ja pelastuslaitos osallistuu siihen tarpeen mukaan.

Pelastuslaitos pyytää ja vastaanottaa kansainvälistä suorituskyyapua HNS-ohjeen mukaisesti. Avun tyyppi ja tarve riippuu onnettomuustyyppistä ja sen hetkisestä tarpeesta ja se määritellään tilannekohtaisesti pelastuslaitoksen johtamisohjeen mukaisesti. Pelastuslaitoksen avun antaminen toteutetaan pyydetyn tarpeen mukaisesti, kuitenkin sillä ehdolla, että pelastuslaitoksen oman toiminnan ja toimintojen ylläpito onnistuu määritellyn palvelutason mukaisesti. Päätös avun antamisesta ja laajuudesta tehdään johtamisohjeen mukaisesti.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on kehittää avun vastaanottamisen kansallisia toimintamalleja yhteistyössä muiden pelastuslaitosten kanssa. Lisäksi tavoitteena on tukea ja

mahdollistaa henkilöstön osallistuminen kansainvälisen pelastustoiminnan koulutukseen.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Osallistutaan kansalliseen yhteistyöhön.
- Tarvittaessa vastaanotetaan saatavilla olevaa kansainvälisestä suorituskypuuta onnettomuustilanteen mukaisesti.
- Annetaan tarvittaessa kansainvälistä suorituskypuuta pelastuslaitoksen palvelutason mukaisen toiminnan ja toimintojen ylläpidon mahdollistamissa raameissa.
- Tuetaan henkilöstön mahdollisuutta osallistua kansainvälisen pelastustoiminnan koulutukseen.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Päivitetään ja kehitetään HNS-toiminnan HIKLU-alueen toimintaohjetta.

4.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

4.3.1 Hälytysohje

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Hälytysohje on laadittu Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyönä ja se on päivitetty vuonna 2026. Länsi-Uudenmaan alueella sovelletaan HIKLU-alueen hälyttämisen ja vastesuunnittelun periaatteita, jotka on kuvattu HIKLU-hälytysohjeessa. Hälytysohjeessa on huomioitu yhteistoimintasuunnitelmat ja keskinäisen avunannon suunnitelmat.

Hälytysohjeeseen liittyviä vasteita tarkastellaan säännöllisesti ja niitä päivitetään tarvittaessa. Hälytysohjeessa ja Pelastustoimen tehtäväkäsittely hätäkeskuksessa -ohjeessa on kuvattu hälytystehtävien kiireellisyysluokittelu sekä vasteiden laadinnan periaatteet koskien hälytettävien pelastushenkilöstön ja -yksikköjen minimimäärää.

Hälytysohjeen perusteella päätetyt vasteet syötetään ja niitä ylläpidetään ERICA-hätäkeskustietojärjestelmässä. Pelastuslaitoksen vasteiden muodostamiseen vaikuttaa osaltaan Pelastustoimen tehtäväkäsittely hätäkeskuksessa -ohje, joka päivittyy vuoden 2026 aikana. Vastesuunnittelulla vaikutetaan asiakkaan saamaan

palveluun ja avunsaannin kannalta on tärkeää, että pelastuslaitoksen vastesuunnittelu on ajantasaista. Virka-apuun liittyvät hälytykset ja hälyttäminen on kuvattu tarkemmin HIKLU-valmiuden ja pelastustoiminnan johtaminen -ohjeessa.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Vastesuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että asiakas saa tarkoituksenmukaisen avun mahdollisimman nopeasti. Tavoitteena on, että pelastuslaitoksen vastesuunnittelu on ajantasaista.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Toteutetaan vastesuunnittelua säännöllisesti ja varmistetaan, että vasteet ovat ajan tasalla.
- Tehdään tehtäväkäsittelyohjeen päivityksen aiheuttamat muutokset vasteisiin ohjeen julkaisun jälkeen.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Seurataan järjestelmän toimintaa tilastojen ja saadun palautteen perusteella. Korjataan havaitut ongelmat tarvittaessa.

4.3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslain (379/2011) 46 § velvoittaa pelastuslaitoksen antamaan toiselle pelastuslaitokselle apua pelastustoiminnassa ja laatimaan suunnitelmat avunantoa varten yhteistyöalueen sisällä ja tarvittaessa yli yhteistyöalueen rajan.

Yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvan johtamisen ja avunannon suunnitelma on valmistunut vuonna 2026. HIKLU-alueen pelastuslaitoksilla on yhteistoimintasopimus. Pelastuslaitos on laatinut vastaavanlaisen yhteistoimintasopimuksen Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen pelastuslaitosten kanssa. Sopimuksia ja/tai suunnitelmia muiden kuin naapuripelastuslaitosten kanssa ei tällä hetkellä ole. Sopimukset mahdollistavat pelastuslain (379/2011) 33 §:n mukaisen hälyttämisen hyvinvointialueen rajoista riippumatta.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on pitää yhteistoimintasopimukset ajan tasalla.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Ylläpidetään ja tarvittaessa päivitetään yhteistoimintasopimuksia.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Ei tunnistettu kehittämistarpeita palvelutasopäätöskaudelle.

4.3.3 Yhteistyösuunnitelmat

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Yhteistoiminta muiden pelastuslaitosten ja muiden viranomaisten kanssa on keskeinen osa pelastuslaitoksen toimintavalmiutta. Yhteistoiminta edesauttaa asiakkaan avunsaantia, parantaa tiedonkulkua eri viranomaisten välillä sekä varmistaa tehokkaamman toiminnan päivittäisissä onnettomuuksissa sekä suuronnettomuuksissa ja häiriötilanteissa. Pelastuslain (379/2011) 47 §:n mukaisesti pelastustoimen valtakunnallista johtamista ja yhteistoimintaa koskevat suunnitelmat tulee laatia sisäministeriön johdolla ja yhteistyössä pelastuslaitosten kanssa. Nämä suunnitelmat eivät ole vielä valmistuneet.

Pelastuslain 47 §:n mukaisesti pelastuslaitosten tulee laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla (23.3.2023/436). Yhteistyöalueen suunnitelma on valmistunut Helsingin pelastuslaitoksen johdolla ja sitä päivitetään dynaamisesti toimintaympäristön muutosten mukaisesti. Pelastuslaitoksella on yhteistyösopimukset Kanta-Hämeen ja Varsinais-Suomen pelastuslaitosten kanssa. Niissä on sovittu tavoista, joilla yhteistyötä tehdään.

Pelastuslaitos tekee yhteistyötä muiden pelastuslaitosten, viranomaisten sekä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Yhteistyöstä on sovittu erilaisissa yhteistoimintasopimuksissa ja -muistioissa. Yhteistoimintasopimukset ja -muistiot toimivat pelastuslaitoksen suunnitelmina pelastustoimintaan liittyvälle yhteistyölle. Yhteistyösuunnitelmat ovat ajan tasalla ja suunnitelmat koetaan kattaviksi. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on sovittu pelastustoiminnan yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan poliisin, Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen, rajavartiolaitoksen ja puolustusvoimien kanssa.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on, että yhteistyö pelastustoiminnassa on ennakoivaa ja suunnitelmallista, jotta onnettomuustilanteissa asiakkaat saavat tarkoituksenmukaista apua mahdollisimman nopeasti riippumatta siitä, mikä viranomainen johtaa tai osallistuu pelastustoimintaan. Tavoitteena on, että tarpeelliset yhteistoimintasopimukset ja -muistiot on laadittu keskeisten yhteistyötahojen kanssa ja ne ovat ajan tasalla. Yhteisiä toimintamalleja harjoitellaan säännöllisesti.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Toteutetaan pelastustoiminnan yhteistyötä suunnitelmallisesti.
- Tarkistetaan yhteistoimintasopimukset- ja muistiot määräajoin ja päivitetään niitä tarvittaessa.
- Päivitetään pelastuslaitoksen omat suunnitelmat ja ohje, kun niihin vaikuttavat valtakunnalliset ja alueelliset ohjeet ovat valmistuneet.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Ei tunnistettu kehittämistarpeita palvelutasopäätöskaudelle.

4.3.4 Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaan pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Pelastuslaki (379/2011) sekä asetus pelastustoimen suunnitelmista (1363/2018) määrittävät, mitä ohjeita ja suunnitelmia pelastuslaitoksen tulee laatia muun muassa riittävän toimintavalmiuden sekä toiminnan suunnittelun ja johtamisen tueksi.

Lakiin ja asetuksiin perustuvia suunnitelmia ovat:

- Sammutusvesisuunnitelma
- Hälytysohje

- HIKLU-ohje valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta ja ohje valmiuden ylläpidosta
- Ohje pelastustoiminnasta
- Viestiliikenneohje
- Pelastustoiminnan johtokeskuksen työjärjestys
- Valmiussuunnitelma sisältäen evakuointisuunnitelman

Edellä mainittujen ohjeiden lisäksi pelastuslaitoksella on käytössä useita HIKLU-pelastuslaitosten yhteisiä ohjeita, jotka ovat osa lakisääteisten ohjeiden kokonaisuutta. Esimerkki tällaisesta ohjeesta on pelastustoiminnan johtamisen ohje, joka päivitetään, kun sisäministeriön ohjekokonaisuus pelastustoiminnan johtamisesta valmistuu.

Suunnitelmat tulee olla olemassa sekä yleisjärjestelyjen että vaativien tilanteiden osalta. Tällä hetkellä suunnitelmat ovat laadittu ja ne ovat osittain ajan tasalla.

Suunnitelmien ajantasaisuutta tarkastellaan vähintään vuosittain.

Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat sekä niiden ohjaus ovat jatkuvia prosesseja. Pelastuslaitos seuraa uusien suunnitelmien julkaisua sekä olemassa olevien suunnitelmien päivittämistä. Jos uusi ohje julkaistaan, olemassa olevan ohjeen sisältövaatimukset muuttuvat tai ohjetta koskevassa asiassa tapahtuu merkittäviä muutoksia, ohje päivitetään ja/tai laaditaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on, että vaadittavat suunnitelmat ovat laadittu ja ne ovat ajan tasalla.

Suunnitelmia tarkastellaan säännöllisesti ja ne päivitetään tarvittaessa.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Laaditaan pelastuslain ja sisäministeriön pelastustoimen suunnitelmia koskevan asetuksen vaatimat suunnitelmat ja päivitetään niitä tarvittaessa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Ei tunnistettu kehittämistarpeita palvelutasopäätöskaudelle.

4.3.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastuslaitoksen on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma eli UPS suuronnettomuuden varalta. Ulkoinen pelastussuunnitelma laaditaan pelastuslain 48 §:ssä erikseen lueteltuihin kohteisiin. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella on yhteensä seitsemän UPS-kohdetta. Ulkoinen pelastussuunnitelma toimii ohjeena ja johtamisen apuvälineenä suuronnettomuustilanteissa ja niihin varauduttaessa. Pelastuslaitos harjoittelee ulkoisten pelastussuunnitelmien mukaisia suuronnettomuusskenaarioita yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa määräajoin.

Pelastuslain 48 §:n mukaisesti ulkoista pelastussuunnitelmaa laadittaessa pelastuslaitos kuulee vaaralle alttiiksi joutuvaa väestöä sekä tekee tarvittavaa yhteistyötä oman alueensa ja naapurialueiden viranomaisten kanssa. Pelastuslaitos ja toiminnanharjoittaja huolehtivat yhteistyössä ulkoisen pelastussuunnitelman tiedottamisesta.

Ulkoisiin pelastussuunnitelmiin liittyvä toiminta on jatkuvaa ja sitä ohjaa erillinen vuosisuunnitelma. Näin ollen ulkoisten pelastussuunnitelmien päivittäminen ja niihin liittyvät harjoitukset ovat ajan tasalla. Ulkoiset pelastussuunnitelmat on esitelty ja koulutettu osalle henkilöstöstä, mutta laajempaa suunnitelmallista jalkauttamista ei olla täysin tehty. Jalkauttamiseen liittyen on havaittu kehittämismahdollisuuksia koskien harjoitusten jälkiarviointia.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on suorittaa lakisääteiset vuosittaiset harjoittelut sekä päivittää ulkoiset pelastussuunnitelmat. Tavoitteena on parantaa UPS-harjoitusten jalkauttamista kehittämällä jälkiarviointia.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Ylläpidetään ja päivitetään ulkoisia pelastussuunnitelmia sekä tiedotetaan niistä määräysten mukaisesti.
- Toteutetaan määräysten mukaiset UPS-harjoitukset.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Kehitetään UPS-harjoituksien jalkauttamista esimerkiksi jälkiarvioinnin kautta.
- Parannetaan UPS-harjoitusraporttien sisällön tuottamista siten, että niiden avulla UPS-harjoituksista saatavaa tietoa voidaan hyödyntää paremmin päivittäistoiminnassa.
- Suunnitellaan ja toteutetaan UPS-harjoitukset kohteen todellisten riskien mukaisesti.

4.4 Pelastustoiminnan vapaaehtoistoiminta

4.4.1 Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Pelastustoiminnan henkilöresurssit koostuvat päätoimisesta henkilöstöstä, sivutoimisesta henkilöstöstä sekä sopimuspalokuntien henkilöstöstä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tukena ja yhteistyökumppanina toimii 40 sopimuspalokuntaa. Sopimushenkilöstön kokonaismäärä on vaihdellut 2024–2026 palvelutasopäätöskauden aikana noin 1200–1400 henkilön välillä, joista hälytysosastoissa toimivia on ollut noin 740–780 henkilöä.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Seurataan sopimuspalokuntasopimusten toteumaa vuosittain.
- Tuetaan ja ohjataan sopimuspalokuntalaisten koulutusta.
- Tuetaan ja ohjataan sopimuspalokuntien turvallisuusviestintää.
- Tuetaan sopimuspalokuntatoimintaa tavoitteena ylläpitää sopimushenkilöstön määrän vähintään nykyisellä tasolla.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Ylläpidetään ja kehitetään sopimuspalokuntien valmiutta niin koulutustason kuin henkilömäärän suhteen.

4.4.2 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Vapaaehtoistoiminnan edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet määritellään yhteistoimintasuunnitelmassa. Yhteistoimintaan kuuluvat palaverit, seminaarit, koulutustarkastukset ja auditoinnit.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

Lisäksi sopimuspalokuntatoimintaa edistetään tekemällä yhteistyötä alan eri järjestöjen ja esimerkiksi nuoriso-osastojen kanssa. Käytännön esimerkkeinä yhteistyöstä ja toiminnan edistämisestä ovat erilaiset sopimuspalokuntatoimintaan liittyvät tapahtumat, kuten leirit ja kilpailut. Myös VAPEPAn kanssa tehdään yhteistyötä pelastustoimintaan liittyen.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Pelastuslaitoksen tavoitteena on edistää sopimuspalokuntien osaamista ja koulutusta Pelastusopiston koulutussuunnitelman mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa ja määritellä sopimuspalokuntien suorituskykyvaatimukset.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Hyödynnetään Pelastusopiston ylläpitämää sähköistä koulutusallustaa sopimuspalokuntien koulutuksessa.
- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Edistetään sopimuspalokuntatoiminnan mielekkyyttä laadukkaalla koulutuksella ja kalustolla.
- Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.4.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Sopimuspalokuntaan kuuluvan terveystarkastuksista sovitaan hyvinvointialueen ja sopimuspalokunnan välisessä palokuntasopimuksessa. Sopimuspalokuntaan ja

muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalle savusukeltajalle ja muuta vastaavaa raskasta työtä tekeväälle järjestetään terveystarkastukset ja muut ennaltaehkäisevät palvelut pelastuslain 53 §:n mukaisesti. Pelastuslaitoksen tarjoamat alku- ja määräaikaisterveystarkastukset toteuttaa yksityinen palveluntuottaja. Terveystarkastukset ovat toteutuneet sopimusten mukaisesti. Savusukeltajien osalta tarkastuksien voimassaoloa valvotaan vuosittain. Ei-savusukeltavien sopimuspalokuntien hälytysosaston jäsenten osalta terveystarkastukset toteutuvat kursseille hakevien osalta pelastusopiston opetussuunnitelman ja sisäministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on ylläpitää palokuntasopimuksiin sisällytetyt lakien mukaiset terveyspalvelut ja laajentaa terveystarkastuksen kattamaan kaikki hälytysosastoissa toimivat henkilöt.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Ylläpidetään palokuntasopimuksiin sisällytetyt säädösten mukaiset terveyspalvelut.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Laajennetaan terveystarkastukset kattamaan kaikki hälytysosastoissa toimivat henkilöt.

4.4.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Sivutoimisella henkilöstöllä sekä sopimuspalokunnan ja muun sopimuksen tehneen yhteisön henkilöstöllä on laissa säädetty koulutus. Kaikilla hälytysosastoon kuuluvilla palokuntalaisilla on vähintään pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus ja he ovat yli 18-vuotiaita. Tarjottu koulutus on kuvattu aiemmassa luvussa 4.4.2. Koulutusvaatimusten täyttymistä seurataan vuosittain esimerkiksi peruskoulutusten, harjoitusten ja savusukellustestien osalta. Koulutuksia on kyetty järjestämään koulutustarpeiden mukaisesti.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Tavoitteena on tarjota pelastusopiston sivutoimiselle ja sopimushenkilöstölle opetussuunnitelman mukainen perus- sekä tarvittava lisä- ja täydennyskoulutus.

Lisäksi tavoitteena on tarkastella pelastuslaitoksen mahdollisuuksia kehittää sopimuspalokuntien koulutuksien kokonaisuutta. Esimerkiksi erikoistumiskoulutusta pyritään tarjoamaan saadun palautteen perusteella.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Mahdollistetaan sivutoimisen ja sopimushenkilöstön osallistuminen pelastusopiston opetussuunnitelman mukaiseen peruskoulutukseen sekä tarvittavaan lisä- ja täydennyskoulutukseen.
- Tarjotaan sopimuspalokunnille erikoistumiskoulutusta mahdollisuuksien mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Kehitetään sopimuspalokuntien koulutuskokonaisuutta koulutustarpeen mukaisesti.

4.5 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla oleva väestönsuojeluun varautuminen

4.5.1 Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii pelastustoimen vastuulla olevien väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä sekä tehtävien hoitamiseksi tarvittavista voimavaroista.

Väestönsuojeluun varautumisen suunnitteluun vaikuttaa merkittävästi kansainvälinen turvallisuustilanne sekä julkisen talouden säästöpainheet.

Pelastuslaitoksen väestönsuojeluun varautuminen pitää sisällään väestönsuojelun strategisen suunnittelun, väestönsuojelutehtävien edellyttämän sodanajan uhkien arvioinnin, henkilöstön varaamisen ja kouluttamisen väestönsuojeluntehtäviin, väestönsuojelun johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien perustamisen ja ylläpidon, tarvittavat materiaaliset varaukset, varautumisen väestönsiirtoihin sekä yhteistoiminnan väestönsuojeluun varautumisessa. Valmiussuunnittelun keinoin varmistetaan poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmistelut sekä muut toimenpiteet mahdollisimman häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi. Pelastustoimintaan liittyvät keskeisimmät

väestönsuojelutoimenpiteet ovat väestön varoittaminen, suojautumisen johtaminen ja evakuointivalmiuden ylläpito.

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.2 Väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.4 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.5 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustarve

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.6 Poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

Salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan.

4.5.7 Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Kuntien varautumisen tukeminen ei ole pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on kuitenkin tunnistettu tarve yhteensovittaa toimintaa ja toimia tiiviissä yhteistyössä alueen kuntien kanssa erityisesti johtamisrakenteiden selkeyttämiseksi.

Pelastuslaitos tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, mikäli siihen jää lakisääteisten tehtävien suorittamisen jälkeen aikaa. Kuntien kanssa voidaan myös erikseen sopia tukemisesta. Tällöin syntyvistä kustannuksista sovitaan erikseen. Pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua muun muassa osana valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmää. Ryhmän lakisääteisiä tehtäviä ovat muun muassa väestönsuojelutehtävien yhteensovitus.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Kunnat ovat pelastuslaitokselle tärkeitä yhteistyötahoja häiriötilanteissa. Kuntien kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään kehittämään sekä alueellista että kuntien omaa varautumista sekä suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamista. Varautumisella ja etukäteisjärjestelyillä varmistetaan toimiva yhteistyö myös häiriötilanteissa.

Yhteensovittamisen tarve koskee erityisesti evakuointisuunnittelua ja väestönsuojelutoimenpiteiden suunnittelua. Lisäksi valtakunnallisesti on tunnistettu, että yhteistyötä voidaan kehittää selkeyttämällä varautumisen johtamisrakenteita kunnan ja pelastuslaitoksen välillä. Selkeät johtamisrakenteet tukevat tiedon ja tilannekuvan välittämistä toimijoiden välillä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmän toiminnan kehittäminen ja pysyvän rakenteen luominen edellyttää riittäviä henkilöresursseja.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Tehdään yhteistyötä kuntien kanssa osana valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmää.
- Yhteensovitetaan väestönsuojelutehtävien organisointia sekä niissä tukemista ja johtamista yhdessä kuntien kanssa. Toimintamalleja testataan harjoituksissa.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Turvataan ja mitoitetaan henkilöstöresurssit yhteistoiminnan järjestämisen pitkäaikaiset tarpeet huomioiden.
- Tuetaan valmiussuunnittelua luomalla yhteistoimintamuistio tai laatimalla sopimuksia tarvittaessa.
- Arvioidaan valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmän hyödyntäminen asetusten mukaisten tehtävien lisäksi myös alueen muunkin varautumisen yhteensovittamisessa, muualla Suomessa toimivien maakunnallisten valmiustoimikuntien ja vastaavien tavoin.

4.6 Ensihoitopalvelu

PALVELUN KUVAUS JA PALVELUTASON NYKYTILA

Terveystieteiden laissa (1326/2010, muutettu 581/2022) 39 §:n mukaan HUS-yhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan kotona annettavat päivystykselliset lähipalvelut muodostavat yhdessä alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden. HUS-yhtymä voi päättää ensihoitopalvelun tuottamisesta noudattaen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia ja pelastuslakia (379/2011). Uudenmaan erillislain (615/2021) mukaan HUS-yhtymä vastaa terveydenhuoltolain 39 §:ssä tarkoitetun ensihoitopalvelun järjestämisestä.

Pelastuslain (muutettu 616/2022) 27 §:n mukaan pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluja siten kuin hyvinvointialue siitä päättää. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 97 §:n mukaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastustoimen tehtäväalaa kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta ja lainsäädännössä pelastuslaitokselle säädetyistä tehtävistä sekä sopimusten mukaisesti ensihoito- ja ensivastepalveluista.

Vuonna 2026 HUS-yhtymän ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kesken käytyjen neuvottelujen myötä ensihoitoa koskeva Järso-palvelusopimus on päivitetty vastaamaan nykytilannetta. Tällä tarkoitetaan lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, uusimaalaki) 9 §:ssä tarkoitettua kulloinkin voimassa olevaa HUS-Järso-palvelusopimusta. Sopimukset HUS-yhtymän ja Uudenmaan alueen pelastuslaitosten välillä ovat sisällöltään yhtenäiset. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue) on sopinut ensihoito- ja ensivastepalvelujen tuottamisesta HUS-yhtymän kanssa.

Pelastuslaitoksen tuottama ensihoitopalvelu on järjestetty Järso-palvelusopimuksen sekä HUS-yhtymän päättämän ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Yhteistoiminnan tavoitteena on hyödyntää sopijapuolten asiantuntemusta ja resursseja tehokkaalla tavalla sekä tehostaa sopijapuolten toimintaa sekä henkilö- ja muiden voimavarojen käyttöä ensihoitopalvelun toteuttamisessa.

Pelastuslaitos tuottaa Jorvin toiminta-alueella Järso-palvelusopimuksen ja ensihoidon palvelutasopäätöksen perusteella ensisijaisesti kiireellistä ensihoitopalvelua. Kiireettömät D-riskiluokan kansalaistehtävät hoitaa yksityinen palveluntuottaja. Lohjan ja Raaseporin toiminta-alueilla pelastuslaitos vastaa sekä kiireellisistä että kiireettömistä kansalaistehtävistä. Pelastuslaitos tuottaa ensihoidon kenttäjohtopalvelun koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. HUS tuottaa lisäksi kiireettömät potilassiirrot hoitolaitoksista koko hyvinvointialueella.

Pelastuslaitos huolehtii sopimusten mukaisesti alueen ensivastetoiminnasta ja kehittää toimintaa yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa. Pelastuslaitoksen pelastusyksiköt osallistuvat ensivastetoimintaan koko alueella. Lisäksi osa sopimuspalokunnista suorittaa ensivastetoimintaa erillisen sopimuksen mukaisesti.

Sekä HUS-yhtymä että pelastuslaitos seuraavat palvelutason toteutumista säännöllisesti osana päivittäistä toimintaansa. Toimintaympäristön muutosten arvioinnissa ja kehittämistyössä tehdään tiivistä yhteistyötä.

Paloasemaverkostoa suunniteltaessa ja kehitettäessä on huomioitu myös ensihoitopalvelujen tuottaminen. HUS-yhtymä osallistuu paloasemaverkoston suunnitteluun yhteistoiminnassa pelastuslaitoksen kanssa.

TAVOITTEET JA TARPEEN ARVIOINTI

Ensihoitopalveluiden tuottaminen on osa pelastuslaitoksen tavoitteellista toimintaa asiakkaan nopean, laadukkaan ja monipuolisen avun varmistamiseksi.

Asiakkaan saaman avun kannalta on hyödyllistä, että pelastustoiminnan henkilöstöllä on myös ensihoidollista osaamista ja suorituskyykyä. Tavoitteena on jatkossakin turvata pelastustoimen ja ensihoidon tiiviin yhteyden tuoma synergiaetu. Pelastustoimen henkilöstön ensihoidon osaamisella ja suorituskyyvällä pystytään vastaamaan ja varmistamaan ensihoidon suorituskyyky erilaisissa häiriö- tai poikkeustilanteissa.

Ensihoitopalveluiden ja ensivastetoiminnan tarkemmat tavoitteet ja tarpeet määrittää HUS-yhtymä palvelutasopäätöksessään ja Järso-palvelusopimuksissa.

ALUEVALTUUSTON PÄÄTÖS PALVELUN PALVELUTASOSTA

- Tuotetaan ensihoitopalvelua koko alueella yhteistoiminnassa HUS-yhtymän laatiman ensihoidon palvelutasopäätöksen ja Järso-palvelusopimuksen mukaisesti.

PALVELUN PALVELUTASON KEHITTÄMISTARVE

- Parannetaan ensihoidon varautumista ja suorituskyykyä kaikissa olosuhteissa.
- Kehitetään ensihoidon osaamisenhallintaa ja laadunhallintaa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Toimintaa ohjataan ajantasaisen seuranta- ja arviointitiedon perusteella, jotta varmistetaan palvelun yhdenmukainen laatu, potilasturvallisuuden korkea taso sekä valmius vastata toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin.
- Käynnistetään selvitystyö ensihoidon, pelastustoimen ja kotiin vietävien palveluiden yhteistyön kehittämiseksi. Selvityksen tavoitteena on tunnistaa toimintamalleja, joilla voidaan vahvistaa asiakkaiden kotona saamaa palvelua, sujuvoittaa palveluketjuja sekä turvata resurssien tarkoituksenmukainen ja vaikuttava käyttö.

5 Kehittämissuunnitelma

Kehittämissuunnitelmassa kuvataan sellaiset palvelutasoa koskevat muutostarpeet ja päätökset, joista aiheutuu pelastustoimen järjestämisessä merkittävää voimavarojen uudelleen jakamista, suuria investointeja tai lisäyksiä käyttötalousarvioon.

Kehittämissuunnitelma koostaa kappaleen neljä kehittämistarpeista tunnistetut keskeisimmät tavoitteet. Kehittämissuunnitelmassa ei kuvata kehittämistarpeiden kustannusvaikutuksia, sillä niistä päätetään erikseen hyvinvointialueen talousarvioprosessissa. Kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2027–2030. Kehittämiskokonaisuuksien tavoiteaikataulut ja vaiheistus tarkentuvat osana hyvinvointialueen toiminnan suunnittelua.

Kehittämissuunnitelma voidaan jakaa kahteen kokonaisuuteen: perustoiminnan vahvistaminen ja kehittämisteemat.

5.1 Perustoiminnan vahvistaminen

Perustoiminnan vahvistamisella viitataan aktiviteetteihin, joilla tavoitellaan pelastustoimen palvelutason nostamista lain ja toimintaympäristön muutosten vaatimalle tasolle. Palvelutasopäätöskauden aikana merkittävimpinä perustoiminnan vahvistamiseen liittyvinä alueina tunnistetaan onnettomuuksien ehkäisy, valmius ja varautuminen ja toimitilahankkeet. Pelastustoiminnan osalta on tunnistettu tarve parantaa riskiruutukohtaisia toimintavalmiusaikoja. Alla olevassa taulukossa on kuvattu kunkin kokonaisuuden keskeisimmät tavoitteet.

Teema	Tavoite
Onnettomuuksien ehkäisy	- Vahvistamme pelastustoimelle kuuluvaa ohjausta, turvallisuusviestintää ja valvontatoimintaa tavoitteenamme yhdenvertaiset, laadukkaat ja riskiperusteisesti mitoitettut palvelut alueella. Haluamme taata, että pystymme tuottamaan alueen vaatimat kaksikieliset palvelut sekä huomioimme alueen väestön kasvavan monikielisyyden. - Nostamme palontutkinnan laatua ja vaikuttavuutta kehittämällä palontutkinnan johtamista ja prosesseja. Tavoittelemme järjestelmällisempää palontutkinnan kautta tunnistettujen suositusten toteuttamisen seurantaa. - Vahvistamme kykyämme tehdä suunnitelmallista ja dynaamista onnettomuuskehityksen seurantaa. - Kehitämme monialaista ja suunnitelmallista yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmiemme ja muiden toimijoiden kanssa sekä paikallisesti, alueellisesti että valtakunnallisesti. Tavoitteenamme on vähentää yhteistyön henkilösidonaisuutta ja vahvistaa rakenteellista yhteistyötä. - Vahvistamme valvontatoimintaa vakioimalla ja laajentamalla paloturvallisuuden itsearvioinnin mallin kaikkiin asuinrakennuksiin ja kohdentamalla valvontatoimenpiteitä palautuneiden tietojen mukaisesti. Laajennamme asiakirja- ja etävalvonnan käyttöä osana määräaikaisen valvonnan toteutumista. - Sujuvoitamme ja lisäämme onnettomuuksien ehkäisyn toimintojen kattavuutta hyödyntämällä digitalisaation keinoja.
Pelastustoiminta	- Parannamme toimintavalmiusaikojen riskiruutukohtaista saavuttamista sekä onnettomuuskehityksen seurantaa. - Laajennamme terveystarkastukset kattamaan kaikki sopimuspalokuntien hälytysosastoissa toimivat. - Vahvistamme uuteen teknologiaan, esimerkiksi sähkö-, hybridi- ja kaasuaajoneuvoihin, ladattavien potkulautoihin, aurinkovoimaloihin ja akkuvarastoihin, liittyvää osaamisen hallintaa.
Valmius ja varautuminen	- Varmistamme, että toimintatapamme ja osaamistasomme vastaavat muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin. Kehitämme toimintatapojamme väestönsuojeluun organisoitumisen, varatehtävien ja johtamisen osalta sekä laajennamme koulutusta väestönsuojelutehtäviin organisoitumisesta. - Vahvistamme väestönsuojelun ja varautumisen viestintää systemaattisesti ja riskiperusteisesti. Tavoittelemme vahvempaa kansalaisten varautumisen tasoa. - Tuotamme varautumisen viestintää ja laajennamme palvelun saavutettavuutta digitalisaation keinoin.
Toimitila-hankkeet	- Turvaamme tilanne- ja johtokeskuksen edellyttämät tilat. - Toteutamme Otaniemen ja Masalan paloasemahankkeet suunnitellusti. - Huomioimme uusissa paloasemarakennushankkeissa turvallisuuskoulutukset myös pakkaskaudella mahdollistavan työskentelytilan.

5.2 Kehittämisteemat

Kehittämisteemoilla viitataan määräaikaisiin kehittämistoimenpiteisiin, joilla pyritään nostamaan pelastustoimen toimintojen tasoa tietyn teeman ympärillä. Kolme keskeistä kehittämisteemaa ovat tieto toiminnan keskiössä, hyvinvoiva ja osaava henkilöstö sekä yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle.

Teema	Tavoite
Tieto toiminnan keskiössä	Johdamme toimintaamme vahvasti tietoon perustuen jatkamalla ja vahvistamalla jo tapahtuvaa tiedon keräämistä ja analysointia. Vahvistamme prosesseja ja toimintatapoja, jotka tukevat meitä tiedon kautta kerättyjen oppien hyödyntämisessä. - Vahvistamme kommunikaatiota ja tiedon pohjalta tehtyjen havaintojen jakamista esimerkiksi asiakkaiden suuntaan. Hyödynnämme digitaalisia apuvälineitä läpi prosessin ja huomioimme loppukäyttäjän tarpeet ja käyttökokemuksen.
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	- Säännönmukaistamme ja yhtenäistämme henkilöstön perehdyttämiseen liittyviä toimintatapoja. Kartoitamme henkilöstön osaamiset kattavasti ja tuemme henkilöstön kehittymistä systemaattisilla ura- ja oppimispoluilla. - Vahvistamme henkilöstön osaamista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa. - Varmistamme toimintaympäristön vaatimusten mukaiset koulutusmahdollisuudet ja kannustamme henkilöstöä kehittämään uraansa ja osaamistaan itselle mielekkääseen suuntaan.
Yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle	- Vahvistamme pelastuslaitoksen näkyvyyttä osana hyvinvointialuetta. - Tunnistamme mahdollisuuksia vahvistaa hyvinvointialueen sisäistä yhteistyötä ja etsiä yhteistyömahdollisuuksia palveluiden välillä. Hyödynnämme ensihoidon, pelastustoimen ja liikkuvia sosiaali- ja terveyspalveluja yhtenä kokonaisuutena esimerkiksi paloriskivalvonnan osalta. - Edistämme osaltamme sitä, että hyvinvointialueen tilanne- ja johtokeskuksen toiminta on mahdollista kaikissa olosuhteissa. Tuemme osaltamme sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintojen yhteensovittamista tilanne- ja johtokeskukseen. - Vahvistamme yhteistyörakenteita muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.